

МЕДИЧНА КАДЕМІЯ

№ 18 (395)
ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ
26 вересня 2015 року



ПРОЕКТ

НАШ УНІВЕРСИТЕТ ПРЕДСТАВИВ МЕДИЧНУ ГАЛУЗЬ НА «МІСТІ ПРОФЕСІЙ»

Студенти Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського під час заходу «Місто професій», який відбувся в рамках однойменного Всеукраїнського проекту 20 вересня в парку імені Тараса Шевченка, ознайомили маленьких тернополян з особливостями роботи лікаря.

Нагадаємо, що ця програма реалізовується за підтримки дружини Президента України – Марини Порошенко. До речі, вона прибула цього дня, аби особисто відкрити захід, оглянути всі професійні станції та започаткувати акцію «Книга миру». «Місто професій» уже відбулося в Білій Церкві, Вінниці, Києві, Дніпропетровську, Черкасах, Хмельницькому та Тернополі. Загалом проведення такого заходу планується в 25 містах України.

«Мені дуже хотілося приїхати саме до Тернополя, адже це місто, в якому постійно панує дух патріотизму. Саме тернополяни одними з перших були на Євромайдані, одні з перших пішли боронити Україну в зоні АТО. Діти – це майбутнє України, тому від них залежить її розвиток і процвітання. Я вірю в те, що наша країна стане сильною й квітучою», – зазначила Марина Порошенко.



Перша леді країни Марина ПОРОШЕНКО побувала на станціях домедичної допомоги, які zorganizували викладачі та студенти ТДМУ

стартує проект з дефібриляції, який вперше реалізовуватимуть в Україні. Викладачі кафедри разом з ініціативними студентами будуть навчати всіх бажаючих домедичній допомозі з використанням електричного дефібрилятора. На нашу думку, вміння рятувати життя дасть змогу знизити кількість летальних випадків», – розповів Роман Ляхович.

Студенти ТДМУ, які брали участь в «Місті професій», є сертифікованими інструкторами Всеукраїнської ради реанімації й продовжують впроваджувати свою програму «Я можу врятувати життя». У вільні від навчання дні вони навчають тернополян надавати першу допомогу. Також майбутні медики дбайливо показували діткам, як правильно потрібно накладати шви на розріз. Усім нашим студентам вистачило терпіння та наснаги, аби донести до малечі міста важливість професії лікаря.

«Сьогодні ми демонстрували дітям різних вікових категорій навички, якими повинен володіти лікар. Зокрема показували базові основи серцево-легеневої реанімації, тобто, як правильно робити непрямий масаж серця й штучне дихання. Також демонстрували методику обстеження легень. Наші маленькі друзі мали можливість навчитися користуватися таким медичним інструментом, як фонендоскоп. Потік дітей дуже великий, але з ними цікаво працювати, адже всі допитливі, старанні та виконавчі. А ще заряджаєшся від них позитивними емоціями й життєрадісністю», – поділилася враженнями студентка медичного факультету Богдана Перевізник.

**Яніна ЧАЙКІВСЬКА,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)**



Доцент кафедри невідкладної та екстреної медичної допомоги Роман Ляхович розповів, що силами викладачів і студентів ТДМУ було zorganizовано дві станції, на одній з яких молодь навчала юних тернополян азам домедичної допомоги, а на іншій – давала можливість спробувати себе в ролі хірурга.

«На станції домедичної допомоги староста гуртка нашої кафедри Богдана Перевізник разом з Денисом Кошарським вчать дітей оцінювати стан свідомості людини та робити прості реанімаційні дії. Хочу сказати, що в жовтні цього року

ВІДМІННИКИ НАВЧАННЯ



Ліна БАГНІЙ – студентка медичного факультету

Стор. 6

У НОМЕРІ

Стор. 3

РОЗПОДІЛ ЛІКАРІВ В УКРАЇНІ – ВИБІР ПІД ПРИМУСОМ ЧИ «ЗА СПРАВЕДЛИВІСТЮ»?

Відтепер скерування на три роки отримуватимуть лише випускники медзакладів освіти. Та за їхню долю відповідає МОЗ. Українські студенти-медики заздрають своїм ровесникам за кордоном – ті обирають місце майбутньої роботи без державного примусу. Ми поцікавилися у ректора нашого університету, професора Михайла КОРДИ, яка його позиція з приводу цих інновацій.



Стор. 4

ПРОФЕСОР ІГОР ГАЛАЙЧУК: «НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ДАЮТЬ МОЖЛИВІСТЬ ДІАГНОСТУВАТИ РАК НА ПОЧАТКОВІЙ СТАДІЇ»

Як уже повідомлялося, Президент України Петро Порошенко своїм Указом присвоїв звання «Заслужений винахідник України» завідувачу кафедри онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини ТДМУ, професору Ігорю Галайчуку.



ДЕЛЕГАЦІЯ ТДМУ ВІДВІДАЛА ТБІЛІСЬКИЙ МЕДУНІВЕРСИТЕТ

Делегація Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського у складі ректора, професора Михайла Корди та проректора з науково-педагогічної та лікувальної роботи, професора Степана Запорожана 12-16 вересня перебувала з робочим візитом в Тбіліському державному медичному університеті (Грузія) задля розширення напрямків міжнародної співпраці, укладання угоди та участі в церемонії посвяти першокурсників у студенти.

Перед урочистостями посвяти у студенти відбулася зустріч керівництва Тбіліського медуніверситету з керівниками і професорами медичних вишів України, Польщі, Швеції, Туреччини, Німеччини, Австрії, США.

Ректор Тбіліського ВНЗ, професор Зураб Вадачкорія подякував усім гостям, що знайшли час і можливість, аби приїхати до Грузії та обговорити важливі питання щодо розширення міжнародної співпраці. Він запевнив, що гостинна грузинська земля завжди радо прийматиме партнерів і друзів.

Ректор ТДМУ, професор Михайло Корда звернувся із словами вдячності за теплий прийом, тривалу співпрацю між двома університетами та надійну підтримку у нелегкий для України час.

Під час цієї зустрічі була підписана угода про міжнародну співпрацю між двома університетами-побратимами, які навіть мають однакові аббревіатури – Тернопільським державним медичним університетом і Тбіліським державним медичним університетом. Головна мета цього документа полягає у створенні академічної програми обміну, яка сприятиме розповсюдженню медичної освіти та наукових досліджень.

У рамках цієї співпраці передбачається короткотривалий та довготривалий обмін студентів, ординаторів, підготовка молодих фахівців, спільний розвиток навчальних програм, обмін навчальними матеріалами в сфері базової та післядипломної медичної освіти, спільне використання клінічного досвіду, реалізація спільних науково-дослідних програм, співпраця між викладацьким складом і науковими співробітниками обох університетів.



Ректори двох університетів Михайло КОРДА та Зураб ВАДАЧКОРІЯ щойно підписали угоду про міжнародну співпрацю між вишами

Після зустрічі ректора Тбіліського державного медичного університету з представниками іноземних делегацій в дворі вишу відбулася урочиста посвята першокурсників в студенти. Керівник Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського, професор Михайло Корда під час свого звернення до професорсько-викладацького складу та майбутніх медиків наголосив на важливості професії лікаря, побажав першокурсникам успішного навчання й наполегливого фахового зростання.

Делегація ТДМУ відвідала одне із занять першокурсників у грузинському університеті, а також ознайомилася з діяльністю тренінгового центру університету, в якому студенти здобувають практичні навички та складають ОСКІ. Як зазначив Михайло Михайлович, матеріально-технічна база центру надзвичайно сучасна й необхідно зробити все для того, щоб подібний навчально-тренінговий центр, оснащений сучасними фантомами та манекенами, створити в Тернопільському медуніверситеті.



Ректор ТДМУ, професор Михайло КОРДА виступає на урочистій посвяті у студенти

Усі гості мали також нагоду переглянути цікаву концертну програму, яку підготували студенти Тбіліського державного медичного університету. Варто зазначити, що центр творчого розвитку молоді діє при ВНЗ упродовж 30 років. Серед тих, хто виступав, також був і учасник цього річних Міжнародних студентських літніх шкіл Георгій Чоладзе, який висловив ректорові ТДМУ свою вдячність за теплий прийом на тернопільській землі та висловив бажання ще раз приїхати до «Червоної калини».

Принадібно зазначити, що представники вищих медичних навчальних закладів Швеції, Австрії, США, Польщі висловили зацікавленість щодо можливості співпраці з нашим університетом.

Делегація Тернопільського державного медичного університету ознайомилася з роботою новоствореної університетської клініки, де поспілкувалися з її директором, комерційним директором і директором з лікувальної частини. Грузинські колеги детально розповіли про принципи функціонування та фінансування університетської лікарні, методи лікування в галузі малоінвазивної хірургії, нейрохірургії, офтальмології і т.д.

Також представники ТДМУ вивчили роботу стоматологічної університетської поліклініки, яка діє при Тбіліському медичному університеті впродовж багатьох років. Грузинський досвід був особливо цікавий з огляду на те, що у нас також планують створити подібну клініку. Про особливості навчання студентів-стоматологів, здобуття ними практичних навичок і надання стоматологічних послуг населенню розповіла директор закладу, професор Ліка Санодзе. З новітніми напрямками в стоматології ознайомили голова Асоціації стоматологів Грузії, професор Маріна Мамаладзе.

Перебування делегації ТДМУ в Тбілісі профінансувала грузинська сторона. Адміністрація ТДМУ висловлює щирі подяки ректорові, професору Зурабу Вадачкорії та директору інституту післядипломної медичної освіти, професору Зазі Бокхуа за турботу й опіку під час перебування делегації ТДМУ в Грузії.

НОВІ ОБРІЇ СПІВРОБІТНИЦТВА З ВІДЕНСЬКИМ МЕДИЧНИМ ВИШЕМ

До Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського 10 вересня завітав професор Віденського медичного університету (Австрія) Гаральд Тойсфельбауер. Спершу гість зустрівся з ректором ТДМУ, професором Михайлом Кордою. Потрібно зазначити, що Тернопільський та Віденський медичні університети впродовж багатьох років є партнерами в освітянській і медичній галузях.

Під час зустрічі з ректором ТДМУ було домовлено про приїзд команди судинних хірургів з Віденської університетської лікарні до Тернополя з метою виконання високотехнологічних операцій із вживлення судинних протезів при аневризмі аорти. Це дасть можливість фахівцям судинної хірургії нашого

медуніверситету відвідати вищий навчальний медичний заклад у Відні, аби детальніше узгодити подальші плани співробітництва.

Цього ж дня актову залу ТДМУ була вщент заповнена студентами старших курсів, інтернами, викладачами хірургічних кафедр, науковими співробітниками, які прийшли послухати лекцію професора Гаральда Тойсфельбауера з актуальних питань судинної хірургії. Після лекції відбулося жваве обговорення із заявленої теми. Присутні отримали вичерпні відповіді на всі свої запитання.



Професор Гаральд ТОЙСФЕЛЬБАУЕР серед студентів і викладачів ТДМУ

краю передняти практичний досвід від закондонних колег.

Також професор Гаральд Тойсфельбауер і ректор ТДМУ, професор Михайло Корда обговорили перспективи співпраці в напрямку онкогематології. Йшлося про можливість внесення тернопільян, хворих на лейкемію, до програм лікування цієї недуги, які нині реалізують у Віденській університетській лікарні.

Високоповажний гість з Австрії запросив очільника Тернопільсь-

Окрім того, професор Гаральд Тойсфельбауер зустрівся з науковцями ТДМУ, спеціалістами в галузі судинної хірургії для виокремлення конкретних напрямків подальшого співробітництва. Він також запросив українських судинних хірургів до Австрії для обміну досвідом. Участь у цій зустрічі взяли завідувач кафедри загальної та малоінвазивної хірургії, професор

Ігор Венгер, доцент кафедри судинної хірургії з анестезіологією №2 Святослав Костів, доцент кафедри загальної та малоінвазивної хірургії Андрій Вайда.

Як зазначив Ігор Венгер, графти, які нині використовують за кордоном фахівці судинної хірургії, були розроблені в Харкові. Це український винахід, який набув широкого застосування в Європі та світі. До речі, у своїй лекції професор Гаральд Тойсфельбауер звернув на це увагу присутніх.

СПІВПРАЦЮВАТИМЕМО З ЛЮБУСЬКОЮ ВИЩОЮ ШКОЛОЮ СУСПІЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я В ЗЕЛЕНІЙ ГУРІ

Тернопільський державний медичний університет імені І.Горбачевського впевнено розширює свою міжнародну співпрацю. Нещодавно ректор ТДМУ, професор М. М. Корда мав розмову з ректором Любуської вищої школи суспільного здоров'я в Зеленій Гурі (Польща), головою наглядової ради інституту здоров'я в Любліні, професором Альфредом Овоцем.

Йшлося, зокрема, про проведення спільних наукових досліджень між двома вищими навчальними закладами, публікування наукових матеріалів у виданнях Любуської вищої школи суспільного здоров'я, які мають високий імпаکت-фактор.

Чіткіше напрямки співпраці будуть сформовані під час офіційного візиту ректора ТДМУ, професора Михайла Корди до Польщі.

Сторінку підготовлено за матеріалами прес-служби ТДМУ

Редактор **Г. ШИБАЛИНЧУК**
Творчий колектив: **Л. ЛУКАЩУК,**
О. БУСЬКА,
М. ВАСИЛЕЧКО
Комп'ютерний набір і верстка:
Р. ГУМЕНЮК

Адреса редакції:
46001,
м. Тернопіль,
майдан Волі, 1,
тел. **52-80-09; 43-49-56**
E-mail hazeta.univer@gmail.com

Засновники:
Тернопільський
держмедуніверситет
ім. І.Я. Горбачевського,
головне управління охорони
здоров'я облдержадміністрації

Видавець:
Тернопільський
державний медичний
університет
ім. І.Я. Горбачевського
Індекс **23292**

За точність
викладених фактів
відповідає автор.
Редакція не завжди
поділяє позицію
авторів публікацій.

Реєстраційне свідоцтво
ТР № 300 від 19.12.2000
видане
управлінням у справах
преси та інформації
облдержадміністрації

Газета виходить
двічі на місяць
українською мовою.
Обсяг – 3,33 друк. арк.
Наклад – 2000 прим.
Замовлення № 168

Газету набрано, зверстано,
віддруковано у Тернопільському
держмедуніверситеті
ім. І.Я. Горбачевського,
46001, м. Тернопіль,
майдан Волі, 1.

РОЗПОДІЛ ЛІКАРІВ В УКРАЇНІ – ВИБІР ПІД ПРИМУСОМ ЧИ «ЗА СПРАВЕДЛИВІСТЮ»?

У квітні цього року прийнято постанову за № 216 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 22 серпня 1996 р. № 992». Постановою, що зазнала змін, на три найближчі роки визначила долю молодих спеціалістів, не особливо зважаючи на їхнє бажання, має назву «Про Порядок працевлаштування випускників вищих навчальних закладів, підготовка яких здійснювалась за державним замовленням». Тож відтепер скерування на три роки отримуватимуть лише випускники медичних закладів освіти. Та за їхню долю відповідає Міністерство охорони здоров'я. Українські студенти-медики заздять своїм ровесникам за кордоном – ті обирають місце майбутньої роботи без державного примусу. Ми поцікавилися у **ректора нашого університету, професора Михайла КОРДИ**, яка його позиція з приводу цих інновацій.

– **Михайле Михайловичу, яке Ваше ставлення до такого рішення. Чи не є це дискримінацією, адже якщо працює принцип «держава вкладає – держава й вимагає», то чому він не розповсюджується на всіх. Чи у наших селах не вистачає тільки лікарів, а вчителів і соціальних працівників надлишок? Чому така вибіркова «справедливість»?**

– І справді, нещодавно набула чинності постанова Кабінету Міністрів, яка скасувала примусове відпрацювання впродовж трьох років, але не для майбутніх лікарів. Моя позиція щодо такого рішення неоднозначна. Якщо розглядати цей прецедент у контексті особистого ставлення, то, зрозуміло, що воно – негативне, бо утискаються права випускників саме медичних ВНЗ. Їм видається дивним і незрозумілим, чому таке рішення стосується випускників усіх вишів, окрім медичних. І я цілком поділяю таке розчарування діями уряду, коли студенти висловлюють своє невдоволення на мітингах протесту, вважаючи ці новації несправедливими. Шукати справедливості вони мають намір у Кабінеті Міністрів, Верховній Раді, бо хочуть бути почутими, вірять у позитивні зміни.

Щодо моєї позиції як очільника державного ВНЗ, то мені цілком зрозуміло, чим керувалися члени Кабінету Міністрів, коли приймали цей документ. Адже нині єдиним механізмом забез-

печення лікарями первинної ланки у глибинці, віддалених районах і є, власне, це рішення щодо примусового відпрацювання впродовж трьох років. Інакше сільська місцевість й надалі залишиться без лікарів та медичної допомоги. Потрібно й не забувати про той факт, що майже чверть студентів державної форми навчання вступили за цільовим прийомом, тобто не на загальних, а пільгових умовах. Тому цих 25 відсотків із загальної кількості випускників просто зобов'язані повернутися у розпорядження тих департаментів охорони здоров'я, які, власне, й скерували їх на навчання. Вважаю, що стосовно цієї категорії випускників не повинно виникати жодних непорозумінь чи іншого тлумачення ситуації.

Не зайвим буде нагадати, що у державі нині величезний дефіцит фахівців первинної ланки, хіба Львівщина, Івано-Франківщина та Закарпаття достатньо забезпечені лікарями, інші ж регіони відчувають значну нестачу медичних кадрів. За статистичними даними, у Кіровоградській, Херсонській, Миколаївській областях укомплектованість лікарями не досягає навіть 70 відсотків, а загалом по Україні цей показник становить 82 відсотки. На Тернопільщині, особливо у північних районах, медицина потребує фтизіатрів, педіатрів, «сімейників». Особлива нестача кадрів на первинній ланці надання меддопомоги – там є потреба у 2,5 тисячах лікарів загальної практики. Кадровий голод маємо також в інших сферах медицини, приміром, фтизіатрії, де є потреба у 320 лікарів, а загальний дефіцит лікарів за усіма спеціальностями складає 20 тисяч осіб. Ця статистика промовисто засвідчує: не вистачає спеціалістів нині у медичній сфері. Тому, вочевидь, держава йде на такі непопулярні методи, як «примусове відпрацювання», аби взагалі не позбавити людей медичної допомоги.

– **Якою, на ваш погляд, має бути модель працевлаштування випускників за європейськими стандартами – відкритий доступ до переліку вакансій у галузі, рейтинговий список випускників, конкурсні умови прийому?**

– Уже не один рік над цим працюють інститути післядипломної освіти, Національна академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. Наш університет також

долучився до розробки моделі справедливого розподілу випускників. Ще 2013 року департамент роботи з персоналом, науки і освіти Міністерства охорони здоров'я України доручив нашому університету вивчити міжнародний досвід здобуття післядипломної освіти. Також колишній



ректор Леонід Якимович Ковальчук делегував викладачів до семи країн, зокрема, Австрії, Чехії, Словаччини, Грузії, Польщі, Німеччини, Канади. Проаналізувавши вивчене, ми збрали досвід зарубіжних колег і видали його окремою книгою. Більше того, рік тому, у вересні, в нашому університеті відбулася Всеукраїнська конференція «Післядипломна освіта та лікарське самоврядування за європейськими стандартами» за участю фахівців Міністерства охорони здоров'я, головною метою якої було – виробити підхід щодо зміни форми розподілу після закінчення навчання на додипломному рівні на підставі єдиного державного іспиту за прикладом Польщі. Чимало дискусій тоді розгорнулося й з приводу того, як відновити рівноправ'я під час компанії розподілу між випускниками державної та контрактної форми навчання. Бо ж у життєвих реаліях нині маємо ситуацію, коли на етапі працевлаштування випускники-контрактники влаштовуються на престижніші, «високотехнологічніші» спеціальності. Натомість «бюджетники», в яких були вищі бали під час складання ЗНО й значно кращі успіхи під час навчання в університеті, змушені віддавати борги державі, «відпрацьовуючи» у сільській місцевості. Взагалі, на мій погляд, така практика, коли студентів бюджетної форми просто змушують обирати ті спеціальності,

які їм не до душі, вже у своїй суті – недемократична. Отож, наш університет запропонував модель, яка базується на урахуванні рейтингових показників. Це позитивна практика багатьох країн, приміром, Грузії чи Канади, досвід яких я вивчав. Усе, що для цього необхідно, – створити загальнонаціональний рейтинг випускників медичних ВНЗ України. Критерієм оцінювання можуть слугувати результати державного, ліцензованого тестового іспиту «Крок-2», який цілком об'єктивно висвітлює зріз знань випускників. Гадаю, це не важко буде зробити, створивши комп'ютерну програму на кшталт тієї, яку використовують під час складання ЗНО. Але хочу зауважити, що й департаменти охорони здоров'я повинні чесно оприлюднити всі вільні місця, забезпечивши у такий спосіб відкритий доступ до переліку вакансій у галузі. Така прозора та демократична концепція дозволить нам убезпечити галузь від певних корупційних чинників, які, погодьтеся, мають місце під час працевлаштування, а випускникам бути чесними конкурентами на ринку праці, де основним критерієм слугуватимуть тільки їх власні знання.

– **Дехто вважає що в нинішній процедурі розподілу й справді існує корупційна складова. Якщо так, як її подолати? Чи не тому її хочуть зберегти, що так зручніше «прилаштувати», незважаючи на успішність чи неуспішність, випускника?**

– Щоб подолати корупційну складову, потрібно, аби студент отримував скерування на місце праці не за «поданням» департаменту охорони здоров'я, як нині часто трапляється, а за результатами загальнонаціонального конкурсу, де кожний, відповідно до свого рейтингу, матиме право вільного вибору. Вся інформація повинна бути вільною доступі на Інтернет-ресурсах. Кожний учасник матиме можливість спостерігати за усім процесом «торгів», тому відслідкувати навіть якісь погрешності не важко. Навіть за спірних питань можливо звернутися до МОЗ чи правоохоронних органів, бо уся процедура буде прозорою та відкритою.

– **Як гадаєте, розв'яже кадрову проблему в галузі примусове скерування? Чи його треба посилити «каральними» методами – повернення**

коштів за навчання (як дехто пропонує). Чому знову це лише для медиків?

– Примусовим розподілом кадрової політики, як уже засвідчило саме життя, вирішити неможливо. Допоки медична галузь перебуватиме на передостанньому місці за фінансуванням, на якісь позитивні зміни важко й сподіватися. Тож у цьому питанні дуже важлива позиція держави, яка, вручаючи молодому спеціалісту «примусове» скерування, повинна подбати про належні умови праці – «підйомні» кошти, на які він може утримувати свою сім'ю, заробітну платню, на яку можна прожити, побутові умови. Іншими, так званими примусовими методами проблеми працевлаштування розв'язані не будуть. Наші молоді лікарі, коли йдуть у глибинку за розподілом, не в силі оплачувати житло через мізерну зарплатню, позбавлені житлово-комунальних пільг, які гарантувало законодавство України. Звісно, у нас траплялися випадки, коли вони не доїжджали до місця роботи, бо на зарплатню лікаря у 1200 гривень, приміром, у далекій Кіровоградщині, де немає газового опалення, жалюві побутові умови, сім'ї з немовлятами, погодьтеся, вижити, по суті, не реально. Прикро, але новоспечені спеціалісти, втративши те, що здобували всі 6 років, йшли працювати на ринок. Дещо кращий варіант – відшкодувати у судовому порядку державі вартість навчання й витрати на стипендію та мати право вільного вибору місця праці. На моє переконання, держава не повинна використовувати примус, бо це стає предметом маніпулювання молодим спеціалістом. Шлях же до успішної кадрової політики я вбачаю у належному соціальному захисті. Це означає, що молода людина, ідучи у глибинку за розподілом, на виділені державою підйомні кошти, може винаймати або ж придбати житло, отримувати гідну зарплатню, хоча б на рівні тих стандартів, які нині існують в Угорщині, Польщі. І найголовніше – перед тим, як вимагати у випускника відпрацювати зазначений термін, держава має виконати свій головний обов'язок – забезпечити рівний доступ та рівні права кожного випускника медичного ВНЗ у виборі спеціалізації.

Лариса ЛУКАЦУК

МОЛОДІЖНІ ЧИТАННЯ

СТУДЕНТСЬКІ ПОЕТИЧНІ ТАЛАНТИ ТДМУ НА ЛЬВІВСЬКОМУ ФОРУМІ ВИДАВЦІВ

Як виявляється, медицина не лише одна з найгуманніших професій у світі, а й така, що спонукає до творчості. Серед майбутніх медиків Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського є чимало талановитої молоді. Нещодавно

студентка Тетяна Іванівська повернулася з Форуму видавців у Львові, де мала можливість представити свій поетичний доробок. Її перемога у цьому заході полягає в тому, що серед 100 претендентів, які бажали взяти участь в поетичному марафоні випускників літе-

ратурних шкіл, вона увійшла до двадцятки кращих.

Ці молодіжні читання організував Центр літературної освіти. «Ми виступали на міжнародній локації «Meridian Czernowitz», яка під час фестивалю розташовувалася в Палаці мистецтв. Приємно, що вдалося

пройти відбір і представити свою поезію відвідувачам форуму. Половина моїх віршів, які я читала, присвячені військовій тематиці, інша половина стосувалася життєвих тем. На цій же локації виступали такі відомі письменники, як Сергій Жадан, Юрій Іздрик. Залишилося дуже

багато позитивних вражень», – розповіла Тетяна Іванівська.

Бажаємо нашій талановитій студентці стати не лише фаховим лікарем, а й отримати завдяки своєму захопленню ще не одну творчу перемогу.

Прес-служба ТДМУ

ПРОФЕСОР ІГОР ГАЛАЙЧУК: «НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ДАЮТЬ МОЖЛИВІСТЬ ДІАГНОСТУВАТИ РАК НА ПОЧАТКОВІЙ СТАДІЇ»

Як уже повідомлялося, Президент України Петро Порошенко своїм Указом присвоїв звання «Заслужений винахідник України» завідувачу кафедри онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини ТДМУ, професору Ігорю Галайчуку. І це чудова нагода розповісти докладніше про винахідницьку діяльність Ігоря Йосифовича, його останні наукові розробки і про те, над чим працює зараз.

У кабінеті професора Галайчука на кафедрі онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини ТДМУ на стінах — різноманітні авторські свідоцтва та патенти на винаходи, які засвідчують його активну й плідну діяльність як лікаря та науковця. Їх багато, і про всі в газетному інтерв'ю не розповіси. Тому запитую Ігоря Йосифовича про найбільш, з його точки зору, важливі. Але насамперед прошу згадати як усе починалося та яким був його перший запатентований винахід.

— 1979 року я закінчив Тернопільський державний медичний інститут, потім — клінічну ординатуру зі спеціальності «хірургія» в Київському НДІ гематології та переливання крові. 1985 року почав працювати хірургом-онкологом у Тернопільському обласному онкологічному диспансері й відтоді онкологія та пов'язана з нею наукова діяльність назавжди увійшли в моє життя, — розповідає Ігор Йосифович. — Хоча кандидатську дисертацію «Вплив гемокарбоперфузії та апікаційної сорбції на перебіг ранового процесу в опечених хворих» захистив з іншої сфери медицини — комбустіології. Це ще одна моя спеціальність. З нею пов'язаний мій перший винахід, над яким працював разом з Володимиром Васильовичем Бігуняком, на той час він був завідувачем обласного опікового центру, кандидатом медичних наук, а нині професором ТДМУ, лауреатом Державної премії України, заслуженим діячем науки і техніки України. Тоді ми запровадили в медичну практику ефективний спосіб пластики ран при великих опіках. Створення банку аутошкіри дозволило значно збільшити площу одномоментного покриття грануляційних ран у потерпілих з важкими опіками. Авторське свідоц-

тво нам вручили 1989 року. Друге отримав через рік — за спосіб лікування поверхневих опікових ран, що прискорював епітелізацію без інфекційних ускладнень. Працював над цією розробкою разом з київськими науковцями під керівництвом професора М.Ю. Повстаного, очільника Республіканського опікового центру МОЗ України. Того ж таки 1990 року у Львівському державному медичному інституті захистив кандидатську дисертацію на тему «Вплив гемокарбоперфузії і апікаційної сорбції на перебіг ранового процесу в опечених хворих». З 1992 року працював асистентом, а з 1998 року — доцентом кафедри онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини ТДМУ. З 2006 року — завідувач кафедри.

У 1999-2000 рр. був Фулбрайтівським стипендіатом в галузі медичної освіти і онкології Інституту раку Пітсбургського університету США. 2002 року — учасником наукового обміну в рамках міжнародної програми з дитячої онкології в St. Jude Children's Research Hospital, Мемфіс, США.

— Ваші напрацювання в онкології лягли в основу докторської дисертації на тему «Меланома шкіри: оптимізація діагностики, комбінованого і комплексного лікування хворих», яку ви захистили...

— ... в Інституті експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького НАН України. Вчене звання професора було присвоєно 2007 року.

— Меланому називають ще раковою царицею, нещадною та підступною. Бо на вигляд ця злаякісна пухлина майже не відрізняється від звичайної родимки і хворий, не підозрюючи, що темна цятка на його тілі є джерелом україн агресивних ракових клітин, не поспішає до лікаря. Втрачається дорогий час.

— Так, цей вид злаякісної пухлини дуже агресивний, але на ранніх стадіях меланома добре піддається лікуванню. Моя докторська саме з цієї тематики — лікування меланоми.



— А ще у вас дев'ять патентів на винаходи, які пов'язані з лікуванням цього захворювання. Зокрема, один з них — це спосіб профілактики рецидивів меланоми, інші — це способи пластичних операцій, спосіб лімфангіоектомії, а удосконалена конструкція дерматоскопа (епілюмінесцентний мікроскоп) забезпечує точність діагностики пігментних пухлин шкіри. Тобто, йдеться про комплекс успішних досліджень з цієї тематики.

— Так, це була тривала й скрупульозна робота у співпраці з колегами, зокрема, із професором В.В. Бігуняком, доцентом В.В. Дем'яненко. Василь Васильович, на жаль, рано пішов із життя. У нас були цікаві різноманітні ідеї та чимало наших розробок, цінних для лікування онкохворих, нині використовують у клінічній практиці.

— Низка ваших винаходів стосуються лікування пухлин молочної залози. Зокрема, запатентовано ваш спосіб пластики рани після мастектомії, спосіб онкопластичної резекції молочної залози при органозберігаючій операції.

— Нові технології дають можливість діагностувати рак на початковій стадії, коли розмір пухлини не перевищує 2-х см, і робити органозберігаючі операції, які не погіршують якість життя жінки, бо вона не залишається без молочної залози.

— Ви отримали також патент за спосіб діагностики метастатичного ураження внутрі-

шньотазових лімфатичних вузлів.

— З допомогою ультразвукового дослідження можна з певною ймовірністю встановити, чи є лімфатичні вузли метастатичні. І встановити це не тоді, коли вузол великий та його легко виявити під час обстеження, а коли він має сантиметр-півтора. Така методика підвищує діагностичну цінність ультразвукових методів у виявленні метастатичних лімфатичних вузлів прямої кишки, гінекологічних пухлин, а це, в свою чергу, дозволяє хірургу провести прецизійну лімфадектомію.

Разом з науковцями кафедри мікробіології нашого університету ми запропонували спосіб профілактики гнійних ускладнень онкопластичних операцій. Якщо коротко... Є багато пухлин, які мають виразкову поверхню, де завжди присутні та розмножуються мікроорганізми. Напередодні операції визначаємо мікробний спектр ракової поверхні, потім після виконання пластичного етапу операції призначаємо ті антибіотики, до яких чутливі саме ці мікроорганізми. Цей спосіб таргетної антибіотикотерапії запобігає гнійним ускладненням у післяопераційний період.

— Тематика ваших наукових інтересів вражає: діагностика та лікування хворих на меланому і рак шкіри, саркоми, пухлини молочної залози і шлунково-кишкового тракту, онкопластична хірургія. Розкажіть, будь ласка, про останні з ваших розробок.

— Це, зокрема, комп'ютерна програма для діагностики дрібних внутрішньолегеневих метастазів з використанням так званих фрактальних методів діагностики. Вона дозволяє диференціювати на комп'ютерних томограмах дуже дрібні (3-5 мм) вузлики в легенях і встановити є вони метастатичні, чи ні. Від цього залежить вибір тактики лікування онкохворого.

Ще одна розробка стосується методу дистанційної діагностики пігментних пухлин. Будь-хто може сфотографувати свою родимку і через Інтернет прислати фото для телеконсультації. Зображення при цьому має бути чітким, тоді пацієнт отримує попередній діагноз та рекомендації, що робити далі. Формат телемедичних консультацій набирає тепер дедалі більшої популярності. Декілька років тому ідею такого телемедичного проекту в

онкології ми обговорювали з покійним ректором нашого університету, професором Леонідом Якимовичем Ковальчуком, який мав чудову здатність передбачувати нові технологічні напрямки в медицині. Патент на спосіб дистанційної діагностики пігментних пухлин шкіри отримано торік. Ми вперше застосували спектрофотометричний аналіз цифрових зображень меланоми та пігментних невисів для дистанційної (телемедичної) диференційної діагностики. Цю розробку я представляв у Канаді на Всесвітньому конгресі дерматологів, який відбувся в червні 2015 року.

З дозволу Ігоря Йосифовича наведу кілька цитат з нагородного листа: «Основне спрямування винахідницької діяльності професора Ігоря Галайчука — це розробка нових способів і пристроїв для діагностики та методів лікування злаякісної меланоми шкіри та раку молочної залози. Способи діагностики представлені оригінальними патентами, що не мають аналогів, і спрямовані на раннє виявлення як первинної пухлини, так і її метастазів у лімфатичні вузли. Розроблені автором методи онкопластичної хірургії дозволяють не лише радикально видаляти пухлину, але й отримувати задовільні функціональні та косметичні результати».

І це: «Винаходи Ігоря Галайчука дали змогу значно покращити результати лікування онкохворих. Вони мають вагомое медичне та соціальне значення, відображають цілісну систему діагностики й лікування хворих на злаякісну меланому шкіри і можуть бути основою для створення Державної програми скринінгу злаякісних пухлин шкіри у населення України».

Стаж роботи Ігоря Йосифовича — 36 років, з них 23 роки він працює в колективі ТДМУ. 2007 року очолив Тернопільське обласне товариство онкологів. Професор І. Й. Галайчук є членом Американського товариства клінічної онкології, Європейського товариства медичної онкології, Європейського та Американського товариства хірургічної онкології, Європейської асоціації досліджень раку, Європейської асоціації онкологічної освіти, Всесвітньої медичної есперанто-асоціації та інших.

Раніше за винахідницьку роботу Ігор Йосифович Галайчук був відзначений нагрудним знаком «Винахідник СРСР» (1990 р.), почесним званням «Кращий винахідник Тернопільської області» (2006 р.) став лауреатом обласної премії імені І. Пулюя (2008 р.). Тепер до цих відзнак додалася нова — звання «Заслужений винахідник України». Вітаємо!

Оксана БУСЬКА

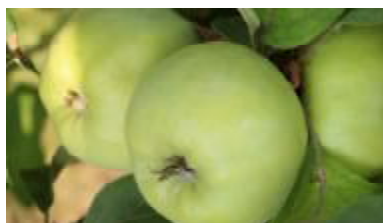
ДОСЛІДЖЕННЯ

ЯБЛУКА ПРОТИ РАКУ

Про користь яблук не варто, либонь, сумніватися — вона загальновідома. Народна медицина радить: з'їдай хоча б одне велике яблуко

(бажано не дуже солодких сортів) на день — і ти відчутно підтримуватимеш власне здоров'я.

А от учені з Корнельського



університету (США) провели серію досліджень під загальною назвою «Яблука проти раку». Як з'ясувалося, специфічні речовини, що містяться в цих фруктах, істотно вповільнюють ріст злаякісних клітин, які спричиняють рак

печінки та кишківника. Корисно з'їдати щодня по п'ять-шість яблучних зернятко, це цілком задовольнить добову потребу організму в йоді. Але найбільше користі — від яблук саме кислих сортів, насамперед — антонівки.

25 вересня виповнилося 50 років доцентів кафедри хірургії №1 з урологією імені професора Л.Я. Ковальчука ТДМУ Вікторіві Васильовичу ТВЕРДОХЛІБУ.



Вельмишановний Вікторе Васильовичу!

Сердечно вітаємо Вас з 50-літтям!

У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту, успішно пройшли 26-літній трудовий шлях: спочатку молодшого наукового співробітника госпдогвірної наукової теми, згодом – асистента, доцента кафедри шпитальної хірургії, доцента кафедри ендоскопії з малоінвазивною хірургією, урологією, ортопедією та травматологією ННІ післядипломної освіти, тепер – доцента кафедри хірургії №1 з урологією імені професора Л.Я. Ковальчука. Тривалий час очолюєте курс урології в складі названих кафедр.

Особливо цінуємо 12-літній період Вашої роботи заступником декана медичного факультету, а також впродовж певних років – у приймальній комісії університету, в тому числі її відповідальним секретарем.

Коллектив університету глибоко поважає та щиро шанує Вас як одного з талановитих випускників другого покоління, відомого науковця, висококваліфікованого клініциста-уролога, досвідченого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановний Вікторе Васильовичу, міцного здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного та щасливого життя.

Хай сміється доля, мов калина в лузі,

У родиннім колі, серед вірних друзів.

Хай крокують поруч вірність і кохання,

Хай здійсняться мрії і усі бажання!

Ректорат ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

25 вересня виповнилося 70 років провідному фахівцю з цивільної оборони ТДМУ Володимирі Григоровичу ЯКОБЧУКУ.



Вельмишановний Володимире Григоровичу!

Сердечно вітаємо Вас з 70-літтям!

Після закінчення військового училища, служби в армії, роботи на виробництві Ви успішно пройшли 13-літній трудовий шлях в ТДМУ імені І.Я. Горбачевського, очолюючи підрозділ цивільної оборони.

Особливо цінуємо Ваш досвід, високий професіоналізм, неординарний організаторський талант, пунктуальність, вміння працювати з людьми, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваші порядність, працелюбність, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування.

Бажаємо Вам, вельмишановний Володимире Григоровичу, доброго здоров'я, невичерпної енергії, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, активного й щасливого довголіття.

Бажаємо щастя, здоров'я і сили,
Щоб довгі літа плечей не схилили,
Щоб спокій і мир панували на світі,
Щоб радість знайшли Ви в онуках і дітях!

Ректорат ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

29 вересня відзначатиме ювілейний день народження доцент кафедри внутрішньої медицини № 3 ТДМУ Таміла Олексіївна ПАЛАМАР.

Вельмишановна Таміло Олексіївно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту, а згодом, після семи років практичної лікарської роботи, успішно пройшли понад 20-літній трудовий шлях спочатку асистента кафедри факультетської терапії, асистента, доцента кафедри внутрішньої медицини, а останні чотири роки – доцента кафедри внутрішньої медицини №3.



Коллектив університету глибоко поважає й щиро шанує

26 вересня своє 70-річчя відзначає комендант навчального корпусу № 7 і гуртожитку № 4 ТДМУ Олександр Васильович ШАПЧЕНКО.



Вельмишановний Олександре Васильовичу!

Сердечно вітаємо Вас з 70-літтям!

Після закінчення Львівського політехнічного інституту Ви пройшли успішний трудовий шлях на виробництві, а останні п'ять років – в ТДМУ імені І.Я. Горбачевського комендантом

навчального корпусу № 7 і гуртожитку № 4.

Особливо цінуємо Ваш досвід, професіоналізм, організаторський талант, вміння працювати з людьми, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваші порядність, працелюбність, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування.

Бажаємо Вам, вельмишановний Олександре Васильовичу, доброго здоров'я, невичерпної енергії, успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, активного й щасливого довголіття.

Ще зичимо миру, добра, довголіття,
Хай вистачить щастя на ціле століття,
Хай скрізь буде лад:
на роботі, в сім'ї
І спокій на серці, і хліб на столі.

Ректорат ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

ОБ'ЄКТИВ



Юлія КОРІНЕЦЬКА, студентка медичного факультету

Фото Миколи ВАСИЛЕЧКА

НАМ ПИШУТЬ

НЕХАЙ МОЛОДШІ ДОСЯГНУТЬ І ПЕРЕВЕРШАТЬ УСПІХИ СТАРШИХ

Долучилися ми до виховання братів Предко – Володимира та Ярослава, які прожили у нас на квартирі з дня вступу й до закінчення нашого університету. Пишаємося ними. Нині Володимир очолює травматологічне відділення Червоноградської лікарні Львівської області. Добре володіє УЗД. Ярослав став кваліфікованим анестезіологом, віддав данину допомоги воякам АТО на Сході України. Про цих лікарів добре відгукуються пацієнти.

Серед наших вихованців також Микола Кушнір, нині відомий лікар акушер-гінеколог на Хмельниччині. Андрій Костюк всі роки навчався без материнської ласки та допомоги. Мама померла, коли Андрій перешов на другий курс навчання на стоматологічному факультеті. Благородність батька до дітей, зокрема, й до Андрія, та участі нашої сім'ї вдалося сформувати у нього якості щирості, людської доброти та жаги до знань, до оволодіння своїм фахом. Він завжди спішить допо-

могти літнім людям. Ми постійно відчували його допомогу впродовж п'яти років. Тепер він теж успішний лікар.

І знову до нас прийшли молоді студенти четвертого курсу медичного факультету Олександр Красновський, Андрій Васюта, Владислав Шульгатий



(Справа наліво): **Олександр КРАСНОВСЬКИЙ, Андрій ВАСЮТА, Владислав ШУЛЬГАТИЙ і Роман СЛАВІНСЬКИЙ**

на Таміло Олексіївно, міцного здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного та щасливого життя.

Нехай добром наповнюється хата, Достатком, щирістю і сонячним теплом. Хай буде вірних друзів в ній багато, Прихильна доля огорта крилом!

Ректорат ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

ЛІНА БАГНІЙ: «СТУДЕНТСЬКЕ ЖИТТЯ – НЕПОВТОРНЕ»

Ліна Багній навчається на 6 курсі медичного факультету. Ще рік – і випускниця. А як усе починалося? Чому вирішила стати лікарем, які події студентського життя особливо запам'яталися, чи є інші захоплення, крім медицини? Про все це я запитала у Ліни при зустрічі.

– У моїй родині є лікарі, і вчителі. Я обрала медицину, бо вона бабила мене найбільше. Мабуть, свою роль зіграв приклад батьків, бабусі з дідусем – справжніх лікарів. Хотілося продовжити їх справу.

– Розкажіть про своїх рідних.

– Бабуся Ліна Віталіївна – знаний акушер-гінеколог, 20 років працювала на посаді завідувачі відділенням обласного пологового будинку. До речі, назвали мене в честь бабусі. Дідусь Іван Миколайович Шило не один десяток років завідував ЛОР-відділенням обласної дитячої лікарні. Обоє – випускники ТДМУ (на той час ще інституту). Це був перший випуск лікарів. Батьки теж закінчили ТДМУ. Я з дитинства знала відповідь на питання, ким бути. Завжди мріяла продовжити сімейну традицію.

– Нині ваш батько Віктор Степанович...

– ... хірург-онколог обласного онкологічного диспансеру. Мама Наталя Іванівна – доцент кафедри акушерства і гінекології №2. Дядько Олександр Іванович, як і дідусь, – лікар-оториноларинголог, працює в третій міській лікарні.

– Навчаючись на «відмінно»,

поспідовно втілюєте свою мрію стати лікарем – в життя. А для цього потрібні передусім знання.

– Звісно. Додам, що на 1 і 5 курсах отримувала підвищену стипендію.

– Школу ви закінчили...

– ... із золотою медаллю.

– Зі шкільних дисциплін найбільше любили ...

– ... хімію.

– А з тих, які вивчаєте нині?

– Дуже цікавить хірургія. У перекладі з латини хірургія означає «рукодільля». Ні в якій іншій галузі медицини так багато не роблять саме руками. Тому відпрацьовані практичні навички надзвичайно важливі. Плюс ґрунтовні знання, здатність аналізувати, зіставляти факти, словом, мислити. Тож, аби стати висококваліфікованим хірургом, вчитися треба багато, але коли ти впевнений у своєму виборі, то досягнеш мети. З третього курсу відвідую гурток топографічної анатомії, де під керівництвом доцента Юлії Олегівни Данилевич займаюся науковими дослідженнями. Це також є поштовхом до руху вперед. Для наукової роботи з експериментальної медицини обрала тему «Модель експериментального перикардиту на експериментальних тваринах». Юлія Олегівна була моїм науковим наставником. З цієї роботи я вперше поїхала на медичний конгрес студентів і молодих вчених, що відбувався на базі Вінницького національного медичного університету ім. М.І Пирогова. У вересні 2013 року побувала в Берліні на одній з найбільших медичних конференцій Європи, де презентувала свою роботу англійською мовою та отримала диплом.

Для учасників форуму проводили цікаві тренінги, нам читали лекції провідні науковці з Японії, Нідерландів, США... Були і теоретичні, і практичні заняття. До речі, студентство ТДМУ на конференції представляли також Ірина Дереворіз та Ярослав Матійців, на той час четвертокурсники. А на 2 курсі ми з Іриною поїхали в Прагу на 4 міжнародний студентський симпозиум з охорони здоров'я, який проводять щороку в різних містах світу. Програма була дуже цікава. Працювало багато секцій. Я обрала хірургію.

– Ви також взяли участь в цьогорічному конгресі студентів і молодих вчених, зорганізованому ТДМУ.

– Так, моя доповідь була про сучасні підходи в лікуванні раннього гестозу у вагітних. Отримала диплом 1 ступеня.

– Хірургія не єдине ваше захоплення?

– Після вивчення топографічної анатомії з'явилися нові дисципліни – акушерство та гінекологія. Вони теж мої улюблені. А ще я ходила на чергування, допомагаючи медикам у пологовому. Важливим етапом мого студентського життя стала Всеукраїнська студентська практично орієнтована олімпіада з акушерства та гінекології на базі Вінницького національного медичного університету ім. М.І Пирогова, що відбулася в квітні цього року. Учасників завершального етапу від ТДМУ було двоє: я і Марта Франчук, теж п'ятикурсниця. Олімпіада тривала 2 дні. Програма складалася з двох частин: теоретичної та практичної. Під час теоретичної частини кожен учасник мав відпові-

сти письмово на 40 тестових завдань, розв'язати низку ситуаційних задач, зокрема, з алгоритмом надання невідкладної допомоги в акушерстві. Наступного дня була практична, найцікавіша на мій погляд, частина олімпіади. Ми демонстрували власні знання з променевої, УЗД та КТ діагностики, володіння ендоскопічним і хірургічним інструментарієм, вміння працювати на манекені лапароскопічними інструментами, а під час конкурсу «Умлі ручки» – навички в'язання хірургічних вузлів на швидкість. Слід було застосувати всі набуті знання та уміння, діяти правильно, кваліфіковано й швидко. Напруга була велика, всі дуже хвилювалися. А вже за нашими рухами спостерігало авторитетне журі, а на кожне завдання відводилися лічені хвилини. Важливо було не розгубитися, щоб не допустити помилок. Мені, приміром, трапилося запитання, як зупинити гіпотонічну кровотечу в післяпологовому періоді. Журі пильно стежило за алгоритмом моїх дій на манекені. Все треба було робити чітко, поспідовно, без зайвих рухів і слів. Приємно, що представники ТДМУ показали добру підготовку, із завданнями впоралися. Я поїхала з місця та отримала диплом.

Запам'яталася літня виробнича практика в Польщі на клінічних базах Вроцлавського медичного університету. Це було після 4 курсу. Запрошення отримали студенти, які пройшли конкурсний відбір. За нами закріпили наставників – лікарів, ми брали участь у щоденних обходах, були присутні на приййомах хворих, нам показували все, що нас цікавило, – нове обладнання, медичну документацію...

Ставилися до нас дуже тепло, приязно. Ми побували в міській та воєводській лікарні, військовому шпиталі, познайомилися з роботою відділень. Мені особливо вразило кардіохірургічне відділення, де було найсучасніше високоспеціалізоване обладнання, що дозволяє надавати допомогу на якісно новому рівні. Практику захистила на «відмінно».

– Що ще запам'яталося?

– У вихідні ми не сиділи вдома, бо хотілося побачити якомога більше. Відвідали, зокрема, морську столицю Польщі – Гданьськ. З'їздили також в Дрезден та Прагу. Враження незабутні.

– Студентське життя вам подобається?

– Коли вступила на 1 курс – було цікаво, незвично й навіть трохи лячно. Але швидко адаптувалася. Студентське життя справді – неповторне. А в ТДМУ для юнаків та дівчат створені всі умови для самореалізації та самовдосконалення.

– Під час навчання у майбутніх медиків доволі щільний графік. Чи вистає часу на відпочинок? Чимось захоплюєтесь?

– Бабуся прищепила мені любов до музики. Коли мені було 7 років, вона відвела мене в музичну школу. Тож якщо маю вільний час – граю на фортепіано. Музика – моє велике захоплення. В нашій сім'ї всі люблять музику, особливо мама й бабуся. Ще мені подобається гірськолижний спорт. Уперше стала на лижі в 9 років і з того часу для мене це найкращий зимовий відпочинок. Катання на лижах – це вже сімейна традиція. Була з батьками в Славську, Буковелі, відвідала чудові гірськолижні курорти в Словаччині, але найкращі та найдовші траси – в Австрії.

– Хто для вас найбільший авторитет?

– Мама. Вона навчає мене власним прикладом. А ще мама мій найкращий друг і порадник.

Оксана БУСЬКА

ДОБРОЧИННІСТЬ

ПЕРЕМОГА У БЛАГОДІЙНОМУ МАРАФОНІ

Під гаслом «Найсильнішими власні сили на добрі справи!» 18 вересня цього року відбувся другий етап благодійного марафону, до участі в якому активно долучився Тернопільський державний медичний університет імені І.Горбачевського.

Підтримати ініціативу небабду-жих тернополян щодо збору коштів на придбання електроенцефалографу для безкоштовного обстеження хворих на епілепсію діток Тернопільської області виявили бажання українські та іноземні студенти

ТДМУ. Позитиву й бажання творити добрі справи додали молодим людям викладачі нашого університету, які разом з ними пробігли понад кілометрову дистанцію. Тут варто відзначити директора Центру виховної роботи та культурного розвитку Ольгу Яремчук, завідувача кафедри фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного виховання, доцента Дарію Козак, а також усіх викладачів цього підрозділу. Незважаючи ні на що, цього дня наші викладачі стали справжніми марафонцями. Іноземних студентів підтримувала заступник декана факультету іноземних студентів Олена Покришко. До речі, вони досить активно долучилися до збору коштів.

Нагадаємо, що вперше благодійний марафон відбувся 23 травня цього року й упродовж однієї години вдалося зібрати 33121 гривню. Зараз сума зібраних коштів становить понад 97000. Щоб придбати необхідний апарат, потрібно 150 тисяч гривень. Організаторами цього заходу стали Ната Бенч, Вікторія Фаріон, Сергій Шоломейчук.

«У світі дедалі більшої популярності набувають благодійні заходи. Тернопіль – це місто добрих та ініціативних людей, тому ми вже



вдруге організували марафон. Ми раді, що цього разу долучилося набагато більше людей. Вдячні танцювальним школам за підтримку, а також Тернопільському державному медичному університету, особливо кафедрі фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного виховання й навчально-науковому інституту медико-біологічних проблем. Знаємо, що долучилися студенти Польщі, Гани, Ізраїлю, Нігерії, Індії, які навчаються в медичному університеті. Це особливо приємно. Сьогодні всі учасники біжать одну

милю – 1,6 км. Така дистанція є під силу майже кожному.

Завдяки придбаній апаратурі діти матимуть змогу на безкоштовній основі проходити обстеження. До речі, нас підтримали активісти Києва, Чернівців, Коломиї, Хмельницького. Можливо, в нашому місті буде осередок для діагностування діток із сусідніх областей. Справа в тому, що навіть у сусідніх регіонах батькам доводиться їздити на обстеження до Києва. Марафонська дистанція має 42 кілометри, тож символічно можемо зро-

бити її марафоном 42 добрих справ», – поділилася своїми планами Ната Бенч.

У цьому марафоні переміг студент медичного факультету ТДМУ Михайло Думнич, який з великим розривом у часі випередив усіх учасників. Потрібно віддати належне нашим іноземним студентам, які до останнього сантиметра пробігли дистанцію та пожертували кошти на шляхетну справу.

«Прийшла сьогодні на Театральний майдан, аби підтримати цей благодійний захід і водночас допомогти своїм колегам з університету провести акцію «Фото патріота». Сподіваюся, що спільними зусиллями вдасться зібрати потрібні кошти й придбати для лікарні електроенцефалограф. Всі гроші за фотографування передамо організаторам добродійного марафону», – зазначила студентка третього курсу медичного факультету Христина Табака.

Іноземний студент ТДМУ Амір Багері додав, що участь у подібних заходах сприяє примноженню добра у світі. За його словами, він дуже добре усвідомлює необхідність такого обладнання, як і решта його колег. Амір запевнив, що в майбутньому він разом зі своїми друзями буде долучатися до подібних добродійних акцій.

**Яніна ЧАЙКІВСЬКА,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)**



ТДМУ ВІДВІДАВ РЕКТОР ПОЛЬСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЙОЗЕФ БЕРГЕР

Упродовж двох днів у Тернопільському державному медичному університеті імені І.Горбачевського на запрошення адміністрації вишу перебував ректор Державної вищої школи імені Папи Іоанна-Павла II у Білій-Підлясці (Польща), професор Йозеф Бергер. Спершу високоповажний гість зустрівся з очільником ТДМУ, професором Михайлом Кордою, аби обговорити подальшу співпрацю, намітити напрямки наукового співробітництва.

«Раді вітати Вас у нашому університеті. Впродовж двох днів матимемо насичений графік роботи. В нашому університеті чимало науковців виявили бажання брати участь у спільних українсько-польських проектах, одним з них буде дослідження епідеміології, патогенезу, клініки і профілактики бореліозу. З нашого боку, вже чимало зробле-



Польща таким працівникам безкоштовно роблять щеплення від хвороби Лайма. За його словами, наукові дослідження в цьому напрямку є надзвичайно актуальними, і польський вищий навчальний заклад та ТДМУ активно співпрацюватимуть.

Пан Йозеф також зауважив, що незабаром він матиме підсумкову інформацію про науково-дослідницькі проекти Європейського Союзу і хоче бачити партнером у цих проектах Тернопільський державний медичний університет імені І.Горба-

Цього ж дня відбулася зустріч ректора Державної вищої школи імені Папи Іоанна-Павла II в Білій-Підлясці з групами науковців ТДМУ, які займатимуться різними спільними науковими проектами — завідувачем кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами, членом-кореспондентом НАМН України, професором Михайлом Андрейчином, доцентом кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами Марією Шкільною, завідувачем курсу фтизіатрії кафедри пропедевтики внутрішньої медицини та фтизіатрії, професором Леонідом Грищуком, завідувачем кафедри фізичної реабілітації, здоров'я людини і фізичного виховання, доцентом Дарією Козак, асистентом кафедри внутрішньої медицини Людмилою Цибульською, доцентом кафедри медичної інформатики Дмитром Вакулком, доцентом кафедри загальної гігієни Ольгою Сопель.

Йозеф Бергер люб'язно запросив науковців ТДМУ в будь-який час використовувати потенціал сучасної лабораторії Державної вищої школи імені Папи Іоанна Павла II.

Наступного дня викладачі та студенти ТДМУ прийшли послухати лекцію Йозефа Бергера на тему «Фізична активність і харчування молоді у різних країнах».

Після лекції ректор Державної вищої школи імені Папи Іоанна-Павла II провів майстер-клас, як правильно збирати дані для дослідження з напрямку «Залежність фізичної активності від типу харчування».

Яніна ЧАЙКІВСЬКА



но для того, аби наукова співпраця була плідною та ефективною. Зокрема, провели перемовини з керівництвом лісового господарства області й маємо їх повне сприяння як в плані організації оглядів лісників і мисливців, так і фінансової підтримки. Саме ця категорія людей перебуває в найбільшій зоні ризику», — наголосив Михайло Корда.

Ректор Державної вищої школи імені Папи Іоанна-Павла II в Білій-Підлясці, професор Йозеф Бергер зазначив, що в Республіці

чеського. «Приємним є той факт, що Україна як повноцінний учасник міжнародних наукових проектів має право брати участь на рівних правах з країнами-членами Євросоюзу. Тому ми з радістю запрошуємо ваш університет до партнерства. Незважаючи на дуже стислий термін мого перебування в Тернополі, сподіваюся добре попрацювати спільно з вашими науковцями. Впевнений, що незабаром зможемо спільно показати гідні наукові результати», — додав Йозеф Бергер.

ВІДКРИЛИ НОВУ ТРЕНАЖЕРНУ ЗАЛУ

У Тернопільському державному медичному університеті імені І.Горбачевського почала діяти нова тренажерна зала, яка облаштована сучасним спортивним обладнанням. Студенти зможуть покращувати тут свою фізичну форму і з користю проводити вільний час.

Також ТДМУ орендував у визначений день басейн в ДЮСШ

№2, що на вулиці князя Острозького. До занять плаванням запрошують усіх студентів ТДМУ, серед яких буде здійснено відбір тих, хто зможе захищати честь ВНЗ на спортивних змаганнях.

«Ми готові й надалі всіляко сприяти студентам нашого університету щодо їхнього фізичного розвитку, аби лише у них було бажання займатися

спортом. Майбутні медики повинні добре усвідомлювати важливість ведення здорового способу життя. Крім того, чудова фізична підготовка допоможе у майбутньому краще впоратися з професійними обов'язками», — зазначив ректор ТДМУ, професор Михайло Корда.

Прес-служба ТДМУ

СТУДЕНТКА МАЛА УНІКАЛЬНУ МОЖЛИВІСТЬ ПОСПІЛКУВАТИСЯ ЗІ СВІТОВИМИ ЛІДЕРАМИ

Нещодавно в Києві відбулася чергова зустріч учасників Ялтинської європейської стратегії (YES), яка є найбільшою в Східній Європі платформою публічної дипломатії з розробки стратегії розвитку та євроінтеграції України. YES була заснована 2004 року як незалежна організація, діяльність якої визначає наглядова рада на чолі з Президентом Польщі (1995-2005 рр.) Александром Квасневським.

До минулого року щорічні зустрічі YES відбувалися в Лівадійському палаці Ялти, але вже два роки поспіль у зв'язку з російською окупацією Криму світові та українські лідери з'їжджаються до Києва. Сто талановитих та ініціативних молодих людей з усієї України отримали можливість брати участь в цьому масштабному заході. Усі вони пройшли конкурсний відбір.

До числа учасників потрапила також студентка медичного факультету Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського Богдана Перевізник, яка отримала унікальну можливість поспілкуватися зі світовими лідерами.

«Упродовж форуму обговорювали актуальні питання щодо розвитку України, її виходу з кризи та військового конфлікту, яку роль у цьому має відігравати Євросоюз. Водночас, крім панельних дискусій, відбувалися обговорення і серед молодіжних

історії, які він описав, важко знайти в нетрях Інтернету. Це ще більше надихнуло мене до нових пошуків і відкриттів, до роботи над собою», — поділилася враженнями Богдана Перевізник.

Участь у цьогорічній зустрічі взяв колишній президент Ізраїлю Шимон Перес, экс-прем'єр-міністр Великобританії Тоні Блер, экс-Міністр закордонних справ Швеції Карл Більдт, колишній президент Грузії, а нині голова Одеської ОДА Міхеїл Саакашвілі, представники Європарламенту.

«Мали можливість детальніше дізнатися, що таке економіка, які економічні моделі у світі є ефективними. Вважаю, що свідомі громадяни мають хоча б орієнтуватися в цих питаннях. Серед відомих економістів був при-



сутній колишній президент Гарвардського університету і радник багатьох американських президентів Лоуренс Самерс. До глибини душі вразили слова Шимона Переса, який сказав, що думати потрібно широко, а самі думки повинні бути великими, тоді й люди стануть великими, як саме життя та його першопричина». — додала дівчина.

Нагадаємо, що на щорічні зустрічі Ялтинської європейської стратегії збиралися керівники держав та урядів, серед яких Тоні Блер, Білл Клінтон, Реджеп Таїп Ердоган, Даля Грібаускайте, Броніслав Коморовський, Маріо Монті, Шимон Перес, Герхардт Шрєдер. З 2004 року серед доповідачів Форуму також були міністри, політики та голови міжнародних організацій: Кофі Аннан, Егемен Баїш, Карл Більдт, Хіларі Клінтон, Аркадій Дворковіч, Йошка Фішер, Штефан Фюле, Герман Греф, Віталій Кличко, Олексій Кудрін, Паскаль Ламі, Рональд Ноубл, Девід Петраус, Петро Порошенко, Кондоліза Райс, Білл Річардсон, Радослав Сікорський, Домінік Стросс-Кан, Шаші Тарур, Джеймс Вулфенсон, Ламберто Зан'єр, Арсеній Яценюк, Роберт Зеллік.



делегатів. Нам вдалося поспілкуватися з Мустафою Наємом, Екою Згуладзе та іншими. Мене вразила простота у спілкуванні та готовність дати відповідь на будь-яке твоє запитання. Особливо задоволена тим, що Александр Квасневський розповів про свою участь у молодіжній організації AIESEC. Факти та

Прес-служба ТДМУ

СВІТЛА ПАМ'ЯТЬ ПРО ЛЮДМИЛУ СОКОЛОВУ НАВІЧНО ЗБЕРЕЖЕТЬСЯ В СЕРЦЯХ

4 серпня цього року померла Людмила Володимирівна Соколова – один з провідних фахівців у галузі фармації, професор, відомий вчений, організатор, педагог, яскрава й талановита особистість. Згасла зірка життя і відійшла у вічність душа чудової, шанованої людини. В ТДМУ імені І. Я. Горбачевського Людмила Володимирівна пройшла шлях від доцента кафедри до декана фармацевтичного факультету, завідувача кафедри технології ліків. Всі, кому випало щастя знати й спілкуватися з Людмилою Володимирівною, працювати поруч з нею, в неї навчатися, важко пережили цю непоправну втрату. Серце не може з цим змиритися. І немає, мабуть, таких слів, якими можна було б передати смуток і тугу за померлою. Але залишається вдячна та вічна людська пам'ять. В університеті завжди пам'ятатимуть Людмилу Володимирівну. Про те, якою вона була, сьогодні на шпальтах «Медичної академії» розповідають її колеги.

Світлана МАРЧИШИН, доктор фармацевтичних наук, професор, завідувач кафедри фармакогнозії з медичною ботанікою:

— Пригадується наша перша зустріч. Це було влітку 2002 року. Фармацевтичний факультет під керівництвом покійного ректора ТДМУ, професора Л. Я. Ковальчука щойно формувався, відкривали кафедри. Потрібні були висококваліфіковані фахівці — кандидати, доктори фармацевтичних наук. За допомогою звернулася до тодішнього декана Харківського національного фармацевтичного університету, професора Олександра Башури, з яким активно та плідно співпрацювала. Він порекомендував зустрітися з молодим доцентом Людмилою Володимирівною Соколовою, яка захистила кандидатську дисертацію за спеціальністю «Технологія ліків та промислова фармація». Зустрілися, порозмовляли. Я розповіла про наш університет, про новий факультет, що створюється, і, мабуть, моя розповідь її зацікавила. Невдовзі Людмила Володимирівна приїхала до Тернополя, я її зустріла, представила ректору ТДМУ, професорові Л. Я. Ковальчуку. З того часу життя Людмили Володимирівни було нерозривно пов'язано з нашим університетом. Завідувач курсу технології ліків, потім — заступник декана фармацевтичного факультету, з лютого 2006 року — декан. Молода, красива, енергійна. Дуже важко змиритися з тим, що її не стало. Востаннє я спілкувалася з нею 7 травня. Це був її день народження. Зателефонувала Людмилі Володимирівні, привітала. Поцікавилася, чи приїде вона на науково-практичну конференцію, що її традиційно в середині травня зорганізовує ТДМУ. Людмила Володимирівна на той час вже працювала в Києві, але її плідні наукові зв'язки з університетом не ослабли. Її тут чекали, та, на жаль, приїхати вона вже не змогла. Хвороба завадила. А в серпні мені повідомили, що Людмили

Володимирівни не стало. Це було страшне потрясіння. Тяжка недуга забрала її життя, але вагомий внесок Людмили Володимирівни у розвиток факультету пам'ятатимуть. Прекрасний викладач і науковий керівник, вона любила свій фах. Під керівництвом Л. В. Соколової п'ятеро її колишніх студентів успішно захистили кандидатські дисертації. Її знали в світі, як одного з провідних фахівців фармацевтичної галузі України, талановитого науковця. Здавалося, попереду нові досягнення, але доля розпорядилася по-іншому. Немає з нами Людмили Володимирівни. Пішла з життя.

Дмитро КОРОБКО, декан фармацевтичного факультету, доцент:

— Людмила Володимирівна працювала в ТДМУ з 2002 року. 2013-го її призначили директором Центрального методкабінету з вищої медичної освіти при Міністерстві охорони здоров'я України. Це була її остання посада. Позналилися ж ми навесні 2001 року. Тоді я працював на кафедрі фармацевтичної хімії Запорізького державного медуніверситету. На базі нашого ВНЗ відбувалася Всеукраїнська студентська олімпіада за спеціальністю «Фармація». Я був членом оргкомітету та зустрічав учасників олімпіади, а Людмила Володимирівна очолювала делегацію Харківської фармакадемії (нині — Національний фармацевтичний університет). Потім ми не раз бачилися на різних нарадах, конференціях, спілкувалися. Так розпочалися наші ділові, професійні й водночас дружні стосунки. А ще через рік зустрілися вже в ТДМУ імені І. Я. Горбачевського, куди обоє прийшли працювати. Вона — доцентом кафедри фармацевтичних дисциплін, завідувачем курсу технології ліків, а ж — на кафедрі фармацевтичної, аналітичної та токсикологічної хімії, завідувачем курсу фарма-

цевтичної хімії. Власне, з того часу й розпочалася наша плідна співпраця. 2005 року факультет пройшов першу акредитацію. А через півроку після свого призначення на посаду декана факультету Людмила Володимирівна переконала всіх, що для післядипломної підготовки фахівців-провізорів необхідно запроваджувати інтернатуру та магістратуру. Нині вони функціонують. Підготовку студентів заочної форми навчання теж розпочинали, по суті, з нуля. Навчальний відділ університету допомагав, але головне навантаження лягало на викладачів з фармацевтичної освіти: робочі програми, навчальні плани, розклади тощо. Нині маємо вже три випуски студентів заочної форми навчання. Навіть працюючи

Професор Людмила Соколова була фахівцем з великої літери. Науковець, досвідчений викладач, чудовий лектор, вона знала про технологію ліків все й матеріал уміла подати чітко, доступно, зрозуміло. Готувала студентів до всеукраїнських і міжнародних олімпіад з фармації, де вони отримували найвищі бали, ставали переможцями та призерами. Це лідерство студенти фармацевтичного факультету ТДМУ успішно зберігають і нині. Завдяки зусиллям й авторитету декана наш факультет — єдиний з новостворених фармацевтичних факультетів — приймав Всеукраїнську олімпіаду за спеціальністю «Фармація» і всі учасники відзначали надзвичайно високий організаційний рівень цього заходу.

Позитив, впевненість — ці риси завжди вирізняли Людмилу Володимирівну. Вона все встигала. А обсяг роботи у неї був величезний: експерт МОН України з акредитації та ліцензування, член секції технології парфумерно-косметичних засобів науково-методичної комісії з фармації МОЗ України, член редакційної колегії науково-практичного журналу «Фармацевтичний часопис», голова журі Всеукраїнської студентської олімпіади за спеціальністю «Фармація». Завдяки зусиллям Людмили Володимирівни факультет бурхливо розвивався в науковому плані. За її керівництва найбільша

кількість наших випускників, молодих науковців захистили дисертації.

І після від'їзду Людмили Володимирівни до Києва її зв'язок з факультетом не переривався. Телефонувала, цікавилася, як наші справи. Влітку 2014 року я був у відрядженні в столиці. Зустрілися, поспілкувалися. Потім бачилися ще раз, в Тернополі, під час відпустки Людмили Володимирівни. Остання телефонна розмова відбулася 9 липня зранку. Людмила Володимирівна була в гарному настрої, енергійна, позитивно налаштована. Такою, як завжди. Вона ніколи не скаржилася на якісь негаразди, навіть коли почалися проблеми зі здоров'ям, ні разу в розмовах не почув, що їй зле. Вона випромінювала оптимізм. «Люблю, цілую, ваша Люся»... Завжди згадувати цю її улюблену фразу. Вона дружила зі спортом, прекрасно плавала, грала у волейбол. Чудова господиня. Чудова мама. Донька Людмили Володимирівни Настя з відзнакою закінчила фармацевтичний факультет і магістратуру при нашому університеті.

Вона трималася за життя до останнього. Воліла посміхатися, ніж сумувати, щедро ділилася з людьми теплом свого серця. Такою вона була й такою залишиться в нашій пам'яті. Довіку!

Оксана БАРНА, доцент кафедри управління економіки фармації з технологією ліків, випускниця ТДМУ:

— Людмила Володимирівна була моїм викладачем і я вдячна їй за отримані знання з технології ліків і технології парфумерно-косметичних засобів. Студенткою 4 курсу їздила до Львова на Всеукраїнську олімпіаду з фармації. Фармацевтичний факультет в нашому університеті саме створили й для нас, студентів, це була перша олімпіада, але ми посіли 4 командне місце серед фармацевтичних ВНЗ України. Людмила Володимирівна була моїм науковим керівником під час написання дипломної роботи, потім — кандидатської дисертації. Захистила її 2010 року та продовжила займатися науковою роботою на кафедрі під керівництвом Людмили Володимирівни. Більше половини працівників нашої кафедри — її учні, яким разом зі знаннями Людмила Володимирівна прищепила любов до науки. Постійно підтримувала вона з нами зв'язок і після від'їзду до Києва: приїжджала в ТДМУ на конференції, читала лекції, приймала іспити.

Вона була чудовою людиною та прекрасним викладачем, бо передавала нам не лише знання з фармації, а й свою любов до цієї науки. Читала лекції, вела наукові гуртки, готувала студентів до олімпіад... Цей корпус поруч з віварієм, де нині вчать студенти, облаштували з ініціативи Людмили Володимирівни та завдяки її ентузіазму. Під її керівництвом тут створені прекрасні умови для науково-дослідної роботи. Залишилися підручники і монографія, написані під загальною редакцією професора Л. В. Соколової. Осиротів факультет. Звістка про смерть Людмили Володимирівни стала страшною несподіванкою. Досі не віриться, що її немає. Вона завжди була такою життєрадісною, дивилася на світ з оптимізмом, усю допомагала. Талановита, високоосвічена, чуйна, прекрасна жінка. Порадник і наставник. Студенти, яким Людмила Володимирівна читала лекції, колеги її ніколи не забудуть.

Ольга ВОЙТ, доцент кафедри управління організації фармації з технологією ліків:

— Належу до першого випуску фармацевтичного факультету. Під керівництвом Людмили Володимирівни писала дипломну роботу, відтак — дисертацію. Захист відбувався в Києві, в Національній медичній академії післядипломної освіти ім. Шупика. Людмила Володимирівна їздила зі мною, по-материнськи підтримувала. Вона й справді була для мене другою матір'ю, а не лише науковим керівником. Знала, що завжди можу попросити в неї поради і в написанні дисертації, і щодо проведення занять, і стосовно будь-яких життєвих питань. І ці поради завжди будуть мудримими й щирими.

(Продовження на стор. 9)



СВІТЛА ПАМ'ЯТЬ ПРО ЛЮДМИЛУ СОКОЛОВУ НАВІЧНО ЗБЕРЕЖЕТЬСЯ В СЕРЦЯХ

(Закінчення. Поч. на стор. 8)

Навіть коли Людмила Володимирівна поїхала до Києва, ми знали, що вона про нас не забула та завжди можна зателефонувати, щоб поспілкуватися. І телефонували, ділилися новинами, отримували пораду й підтримку.

Смерть Людмили Володимирівна — велика втрата для всіх, хто її знав. І дотепер неможливо повірити, усвідомити, що її немає.

Олена ПОКОТИЛО, кандидат фармацевтичних наук, асистент кафедри технології ліків:

— З Людмилою Володимирівною познайомилася, коли після закінчення фармацевтичного факультету Запорізького державного медуніверситету та захисту дисертації прийшла працювати в ТДМУ. Але й раніше, буваючи на наукових конференціях, багато чула про неї як про талановитого науковця. 2006 року я приїхала в Тернопіль і тоді вперше почула виступ Людмили Володимирівни. Вона одразу заволодила увагою аудиторії. Її неможливо було не запам'ятати. Відомий вчений, розумна, харизматична, гарна жінка, неординарна особистість...

Людмила Володимирівна проводила дуже цікаві науково-практичні конференції з фармацевтики, відомі і в Україні, і за її межами. Їх учасниками були знані науковці і відбувалися конференції завжди на високому організаційному рівні. А ще незабутні враження дарувала тепла атмосфера та гостинність господарів. І в цьому теж була велика заслуга Людмили Володимирівни.

Щаслива, що мені поталанило працювати з Людмилою Володимирівною. Вона була чудовим

керівником. Взввшись до справи, робила її швидко, ефективно, на високому рівні та легко. Її енергії можна було позаздрити. Вона встигала все. А ще у неї було багато нових цікавих ідей, планів... Слово «було» так різке слух...Звістка про те, що Людмила Володимирівна відійшла у вічність, шокувала всіх. У це було неможливо повірити. Та, мабуть, так судилося. Але пам'ять про Людмилу Володимирівну залишилася з нами, у наших серцях.

Ігор БЕРДЕЙ, кандидат фармацевтичних наук, асистент кафедри, випускник ТДМУ:

— Людмила Володимирівна була людиною з великої літери: чудовий викладач, педагог, мудрий наставник...Завжди пам'ятатиму її. Студенти дуже любили лекції Людмили Володимирівни. Коли після закінчення фармацевтичного факультету я прийшов працювати асистентом кафедри, Людмила Володимирівна погодилася стати науковим керівником моєї кандидатської дисертації. Допомогала, підказувала ідеї... Вона сама дуже любила чіткість, коли все, так би мовити, розкладено по полочках. «Має бути так і так». І ця чіткість давала поштовх іншим. А ще вона була безвідмовною, коли потрібна була її допомога. І дуже енергійною. Її невичерпна енергія вселяла подив. Я не міг повірити в її смерть. Від тої страшної звістки все у душі перевернулося.

Людмила ІВАНЕЦЬ, доцент кафедри загальної хімії, секретар вченої ради 2007-2014 рр.:

— Важко мовити про Людми-

лу Володимирівну в минулому часі, бо це була людина — вогонь, людина — свято і до неї тягнулися всі, хто її знав. Дуже мила й приємна в спілкуванні, дуже позитивна, з прекрасним почуттям гумору. Багато її висловів в нашому колі стали крилатими. Вона була також щирою, прямолінійною й називала речі своїми іменами. Досить рідкісні якості, як на наш час.

У ТДМУ я прийшла 10 років

вна приїжджала на конференцію чи просто гостювала в Тернополі.

Їй би жити та жити. Не віриться, що від нас навки пішла ця слава, енергійна, діяльна, закохана в працю й життя людина. Тепер залишається хіба молитися, щоб її душа у вічному царстві на небі була, щоб їй там було добре.

Галина ФАЛЬФУШИНЬСКА, завідувач кафедри загальної хімії:

— Людмила Володимирівна була висококласним професіоналом, виваженим і мудрим керівником, майстром своєї справи, Людиною з великої літери. Її вирізняли, з-поміж інших, відкритість до спілкування, загострене почуття справедливості, безмежна відданість своїй справі, готовність впоратися зі складними завданнями. Її життєрадісність, емоційний запал і нестримна жага до підкорення нових висот просто вражали. Вона була воістину сильною жінкою, прикладом для наслідування, яка згуртувала навколо себе однодумців та спрямовувала їх на здобуття найвищих результатів, не припускаючи поразок. В будь-якій ситуації, навіть у найбільш безнадійній, Людмила Володимирівна повторювала, як мантру, фразу «Прорвемося» і цей настрій передавала оточуючим. Про таких людей важко казати в минулому часі, вони продовжують жити в спогадах людей, яким були дорогі, в думках, в діяннях. Людмила Володимирівно, Ви зігравали душі любов'ю, милосердям і теплом, і пам'ять світлює про Вас не затушує нестримний часу плин.

Григорій ЗАГРИЧУК, помічник проректора з науково-педагогічної роботи, доцент:



Диплом вручає декан фармацевтичного факультету Людмила СОКОЛОВА (2013 р.)

тому. Людмила Володимирівна була деканом фармацевтичного факультету. Студенти її дуже любили. Підлеглі — шанували. Була сувора, вимоглива й справедлива. Людмила Володимирівна очолювала вчену раду факультету, я була секретарем. Коли вона переїхала до Києва, продовжували вітати одна одну з Великоднем, Різдом, Новим роком, з днем ангела. Бачилися, коли Людмила Володимирів-

на була деканом фармацевтичного факультету. Студенти її дуже любили. Підлеглі — шанували. Була сувора, вимоглива й справедлива. Людмила Володимирівна очолювала вчену раду факультету, я була секретарем. Коли вона переїхала до Києва, продовжували вітати одна одну з Великоднем, Різдом, Новим роком, з днем ангела. Бачилися, коли Людмила Володимирів-

ВЧЕНИЙ, ПЕДАГОГ, НАСТАВНИК СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

*Роки летять неначе стріли,
Мов відлітають у вирій журавлі...*

Минуло вже 15 років, як немає з нами професора Євгена-Ігоря Теодоровича Городецького. Він народився 27 вересня 1935 року в селі Якторів Золочівського району Львівської області. 1959 року закінчив Львівський поліграфічний інститут. Хімік, доктор технічних наук, професор.

Працював в Українському інституті інженерів водного господарства (Рівне 1960-1972 рр.); від 1972 року — у Тернопільському медичному інституті (нині — Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського) доцентом, 1985-1998 рр. —

завідувач кафедри загальної хімії, 1998-2000 рр. — професор кафедри медичної хімії.

Професор Городецький одним з перших в інституті відкрив науково-дослідну лабораторію з вивчення на госпдоговірних засадах проблем гетерогенного каталізу й синтезу антиоксидантів. Уперше в теорії та практиці альдегідної конденсації орто- і 2,4-алкілфенолів встановив утворення Н-комплексів, що дало змогу створити екологічно чисту й гнучку технологію отримання бісфенолів з високими антиоксидантними властивостями та можливістю впливати на

метастатичний процес. Він — автор понад 100 наукових публікацій та 11 винаходів.

Євген-Ігор Теодорович Городецький був прекрасним педаго-



Професор Євген-Ігор ГОРОДЕЦЬКИЙ (на переліній плані) в лабораторії (1980-ті роки)

гом, психологом, патріотом України, що допомагало йому цікаво проводити національно-патріотичне виховання молоді. Він брав активну участь в організації студентських вечорів відпочинку, був мудрим наставником і куратором студентських груп, зразковим батьком, мав великі плани щодо подальшої науково-дослідної роботи. Але 23 червня 2000 року зупинилося його гаряче серце й він відійшов у світ вічний, до Господа.

Всі ми є діти своєї епохи, завжди прагнемо більшого, кращого, в буденній метушні часто не помічаємо величчя та шляхетства наших близьких, рідних, друзів і колег. Ці почуття відчутно сильні-

ше проявляються, коли приходимо на їх місце вічного спочинку.

27 вересня нинішнього року Євгенові-Ігоревичу Теодоровичу Городецькому виповнилося б 80 років. На превеликий жаль, він не дожив до цієї дати, хоч дуже любив життя, працю та порядних людей. Ми, його колишні друзі й колеги, прийшовши до його могили, щоб помолитися за його добру душу, щиро кажемо: «Нехай буде Тобі, Друже, наша українська земля пухом, а пам'ять про Твої добрі справи на життєвій і педагогічній ниві — вічна!».

Ми познайомилися в перші дні її приїзду з Харкова, коли певний час проживали в одному гуртожитку. Товаришували сім'ями, не раз разом відпочивали, вона дуже любила наших дітей — старшу Юлю та молодшу Олесю.

Працювали на одному факультеті: Людмила Володимирівна — декан факультету, я — її заступник. Вона завжди поважала і цінувала студентів, колег. Студенти її обожавали.

Жаль, що такі прекрасні люди так рано йдуть з життя. Світла їй пам'ять!

Мар'яна ЛЕВИЦЬКА (Чехович), провізор КП ТОВ «Аптека № 78 м. Тернополя»:

— Студенткою фармацевтичного факультету я виконувала під керівництвом Людмили Володимирівни дипломну та магістерську роботи. Дуже легко й цікаво було працювати разом з нею: розумною, енергійною, знаючою, людяною. Із задоволенням згадую нашу поїздку 2013 року на студентську фармацевтичну олімпіаду до міста Казань, де я разом з Юлею Іваниною та ще трьома студентами з міста Харкова представляли команду України. Людмила Володимирівна була нашим наставником, готувала до участі в олімпіаді, завдяки їй багато цікавих і необхідних фахових знань ми здобули, а також неоціненний життєвий досвід, що теж дуже важливо. Дуже приємно згадувати студентські роки. Людмила Володимирівна була не просто науковцем, доктором фармацевтичних наук, а передусім Людиною з великої літери. Гірко, що так рано вона пішла з життя. Це велика втрата для всіх її студентів, колег, всієї фармації України.

Іван КЛІЩ,

**Володимир КОНДРАТЮК,
Степан ВАДЗЮК,
професори ТДМУ,
Мирослав ЗАКАЛЮЖНИЙ,
Надія МИКОЛИШИН,
доценти ТДМУ**

СІМЕЙНИЙ ЛІКАР – У ЦЕНТРИ УВАГИ

Науковці Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського взяли участь в науково-практичній конференції з міжнародною участю «Обіг контрольованих препаратів у практиці сімейного лікаря», яка відбулася в місті Ірпінь Київської області під патронатом МОЗ України, Міжнародного фонду «Відродження», ВГО «Українська асоціація сімейної медицини» (УАСМ).

Захід зібрав понад 200 учасників з усіх куточків України – керівників Центрів первинної медико-санітарної допомоги, лікарів амбулаторій загальної практики-сімейної медицини, представників МОЗ, працівників кафедр сімейної медицини з медичних вишів.

531 сімейний лікар Тернопілля, а також 322 членів ГО «Асоціація сімейних лікарів Тернопільської області»: на конференції представляли шестеро осіб. Це – президент організації, головний позаштатний спеціаліст з питань сімейної медицини департаменту охорони здоров'я Тернопільської облдержадміністрації, член правління УАСМ Олексій Ткач, віце-президент ГО, член правління УАСМ, завідувач

кафедри первинної медико-санітарної допомоги та загальної практики-сімейної медицини Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського, професор Лілія Бабінець, секретар ГО, доцент вищезгаданої кафедри Ірина Боровик, головний лікар Зборівського ЦПМСД Ольга Кубант, головний лікар Гусятинського ЦПМСД Михайло Кобрин, головний лікар Теребовлянського ЦПМСД Юрій Бодров.

З вітальним словом від Міністерства охорони здоров'я України виступив помічник міністра служби забезпечення діяльності міністра охорони здоров'я України (патронатна служба) В.В. Кравченко. Основним лейтмотивом виступу було підтвердження вірності курсу на реформу медицини з пріоритетом на первинній ланці медичної допомоги саме на засадах розвитку сімейної медицини. Він наголосив на важливості широкого впровадження лікарського самоврядування, особливо в галузі сімейної медицини, максимально наближеної до медичних проблем українців.

Програма конференції була надзвичайно насиченою та актуальною. Були представлені доповіді, присвячені важливим питанням практичної діяльності лікарів первинної ланки: медико-психологічна реабілітація учасників АТО (І.Я.Пінчук), чин-



Тернопільська делегація (зліва направо) М.Л. КОБРИН, О.А. КУБАНТ, Л.С. БАБІНЕЦЬ, О.О. ТКАЧ, І.О. БОРОВИК, Ю.О. БОДРОВ

на нормативно-правова база щодо обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів у закладах охорони здоров'я (О.М.Зінченко), первинна медична допомога та інкурабельний пацієнт (Л.Ф.Матюха), збалансована наркополітика (І.Є.Стасюк), доступ до контрольованих препаратів і аналіз ситуації станом на 2015 рік (В.М. Мельничук), судово-психіатрична експертиза і практика сімейного лікаря (С.С. Шум), медико-технологічні документи з орфанних захворювань (О.М. Ліщишина, О.О. Шилкіна) та інші.

Дуже цікавим був виступ доктора медицини з Хорватії, з Центру лікування залежностей міста Пореч Анте Іванича щодо заміс-

ної підтримувальної терапії в практиці сімейного лікаря. Він провів майстер-клас.

Під час конференції відбулося засідання правління ВГО «Українська асоціація сімейної медицини», де були вирішені організаційні питання та обрано актив Асоціації. Члени тернопільської делегації увійшли до активу УАСМ. Керівником департаменту наукової діяльності було обрано професора Лілію Бабінець, яка представила своє бачення основних напрямків розвитку науки за фахом «загальна практика-сімейна медицина». Також її було обрано одним з трьох офіційних представників УАСМ у EURACT (Європейська організація викладачів сімейної медици-

ни). О.О. Ткач увійшов до робочої групи департаменту менеджменту УАСМ, який очолив К.О. Надутий. Проф. Л.С. Бабінець і доц. І.О. Боровик запропонували взяти за основу для створення державної програми викладання сімейної медицини на додипломному рівні оригінальну мультидисциплінарну робочу програму кафедри ПМСД та ЗПСМ ТДМУ, увійшовши до робочої групи департаменту освіти УАСМ, яку очолила проф. Л.В. Хімюк.

Робота правління УАСМ була плідною, ефективною, супроводжувалася дискусіями та прийняттям прагматичних рішень. Хочеться вірити, що демократична атмосфера роботи, яку створила президент УАСМ проф. Л.Ф.Матюха, сприятиме становленню по-справжньому активної, дієздатної професійної асоціації сімейних лікарів, що виступатиме провідником запитів лікарів наймасовішої спеціальності, яка забезпечує медичну допомогу, максимально наближену до громадян України.

**Лілія БАБІНЕЦЬ,
професор ТДМУ**

РОЗГЛЯНУЛИ АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АБДОМІНАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ

Відбулася науково-практична конференція з актуальних питань абдомінальної хірургії у місті Коростень Житомирської області. Відкрив захід обласний дитячий хірург, професор П. С. Русак, зацентрувавши увагу присутніх на питанні перитоніту у дітей. Завідувач хірургічного відділення Житомирської обласної лікарні В. П. Перепелиця доповів про спектр оперативних втручань їхнього медпідрозділу. Вражаючою була кількість панкреато-дуоденальних ре-



зекцій – 60-70 на рік з тривалістю цього оперативного втручання в межах трьох годин. Експерт курс в історію Житомирщини провів міський голова Коростеня, а головний лікар районної лікарні доповів про матеріально-технічне забезпечення лікарні, зокрема, про сучасну літотрипсійну апаратуру. Цікавою була доповідь професора П.Д. Фомина щодо перспектив організації післядипломного навчання хірургів. Виконавчий директор Асоціації анестезіологів України, професор С.О. Дубров розповів присутнім про сучасні підходи до питань венозного тромбоемболізму. Жваво обговорювалися питання доцільності профілактичного еластичного бин-

тування нижніх кінцівок у хворих з варикозною хворобою нижніх кінцівок.

Доцент кафедри анестезіології та реаніматології ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського О.І. Костів доповіла про проблеми діагностики та лікування абдомінального сепсису. Дискусійними виявилися питання антибіотикорезистентності, різниці мікробіологічних паспортів відділень різних лікарень. Неоднозначні думки були з приводу вибору емпіричної антибактеріальної терапії в пацієнтів із сепсисом. Обговорювали питання анестезіологічного забезпечення пацієнтів з перитонітом, адекватної інфузійної терапії.

**Ольга КОСТИВ,
доцент ТДМУ**

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА СТУДЕНТІВ-ПРОВІЗОРІВ У ВРОЦЛАВІ

У рамках розширення співпраці з Вроцлавським медичним університетом (Польща) цього року вперше на виробничу практику запросили студентів фармацевтичного факультету. Тут улітку її пройшли в результаті конкурсного відбору кращі студенти фармацевтичного факультету Марія Усенко, Артур Шленський, Тетяна Атаманчук та Еміль Шленський (під керівництвом магістра кафедри фармакології Олени Леонідівни Гришук).

За час практики студенти ознайомилися з роботою двох видів аптек: аптека szpitalna – така, що працює безпосередньо в лікарні та аптеka otwarta, тобто звичайна, яка може бути приватною або державною. Зауважили багато відмінностей у роботі українських та європейських аптек.

лікарень. Побували й на фармацевтичній фабриці Nasco-Lek, де працівники люб'язно показали й розповіли про всі етапи виробництва та аналізу лікарських препаратів, найбільш детально було розглянуто процес виробництва і пакування сиропів.

Завдяки керівнику практики з польського боку панові Томашу студенти побували на кафедрі аналітичної хімії, кафедрі неорганічної хімії, кафедрі органічної хімії, кафедрі клінічної фармакології, кафедрі анатомії та гістології, кафедрі фармацевтичної біохімії, де ознайомилися з порядком проведення занять, системною оцінюванням й найновішим устаткуванням.

Відвідали лекції про зелену хімію та економіку інновацій. Мали нагоду завітати до надсучасних бібліотеки, лекційної та конференц-зали, в останній з яких були присутніми на захисті магістерських робіт.



Відвідали склад Celfarm, де під час екскурсії дізналися, як відбувається замовлення, фасування, маркування та доправлення лікарських засобів до аптечних закладів і

теки, лекційної та конференц-зали, в останній з яких були присутніми на захисті магістерських робіт.

Практика була дуже цікавою, пізнавальною та насиченою новим досвідом і враженнями. Студенти висловлюють свою подяку обом університетам за можливість пройти виробничу практику у Вроцлаві.

**Марія УСЕНКО,
студентка фармфакультету**



Ольга КОСТИВ

УВІЙТИ В РІЧКУ

Студентам і викладачам університету присвячується

Біля входу в корпус університету було людно. Молодь гуртувалася винятково за інтересами та смаками. Цигарковий дим струменів з рідких кущів, що росли на дбайливо підстриженому газоні. Цей дим змішувався з запахом недешевої жіночої косметики та губився під регіт бадьорих студентів. Праворуч емоційні іноземці, вирізняючись чудернацькими нарядами та своєрідними зачісками, обговорювали враження від яскраво проведених вихідних. Більшість жваво спілкувалися телефоном, когось виглядали, хтось квапився, а дехто байдуже споглядав небо. В усьому цьому людському вулику важко щось було зрозуміти чи збагнути, та ніщо не порушувало великої перерви. Повз молодечу юрбу, плавно змінюючи траєкторію руху й темп ходи, наближався до парадних дверей доцент кафедри терапії Андрій Григорович Якимець. Хоча до початку лекції ще залишалося якихось десять хвилин, але запінуватися не хотілося. Перша лекція, третій курс. Та й на душі було якось незатишно. Вчорашня пацієнтка, яка скаржилася на кольки в правому боці, не виходила з голови. Андрій Григорович переглянув ще раз аналізи й не міг відважитися, як краще очистити жовчний від камення.

Відремонтовані сходи покійно лягали під ноги, рука із задоволенням піддалася полірованому кам'яню перило, зелений колір якогось м'яко горнувся до очей.

До третьої лекційної залишилося зовсім трохи, урочистий хол повернувся відгукувався відомими портретами медичних світил, надавав впевненості викладачеві та допомагав вибудувати в голові повний сценарій вступної лекції, яка б зацікавила студентів своїм профілем, і головне — не дати розчаруватися їм в почутому, а навпаки, захопитися своїм фахом.

Двері м'яко піддалися міцній руці й вибілена аудиторія від медичних халатів і шапочок, як ромашкове поле, сколихнулася. На викладача одночасно поглянуло безліч гарних очей. Одні студентські очі мріяли про спокій та безтурботне ставлення до своїх обов'язків, інші чекали чогось надзвичайного для гостроти вражень, більшість молилася, щоб хоч на «терапії» викладач не завантажував кількістю сторінок. А дехто просто автоматично налаштувався на закономірну студентську роботу конспектувати й слухати та мріяти. Короткі вітання й аудиторія ще раз гойднулася, мов два білих лебединих крила, зашаруділа непочатими зошитами. Про внутрішні хвороби людського організму сказано та написано безліч різноманітних книг і дисертацій. Та для студентів слід донести головне та необхідне для розуміння загальної моторики людського організму. Але хіба можна ось

так сказати, що це головне, а щось другорядне. Одним словом, вся складність у простоті, а простота у складності. Понад дві тисячі років людство намагається з'ясувати та збагнути специфіку роботи організму людини, як йому допомогти довше та краще функціонувати, але результати бажають бути кращими. Тож і не виняток Андрій Григорович, який намагався об'єднати теоретичні знання з лікарською практикою та на своїх лекціях поділитися всім насущним і необхідним у роботі з майбутніми колегами лікаря.

Після поданого плану лекції та літератури викладач заспокоїливо оглянув рівенькі ряди білих шапочок, різноманітні конспекти, ручок і зустрів перші несмілі погляди студентів. Аудиторія дихала весною, прокотилася легкий шум, мов подих вітру в обідню спеку, хлопці розправили плечі, потягнули м'язи; хтось зробив контрольний погляд у косметичку, поправив шапочку і ще раз недбайливо глянув у конспект та поволі все затихло. Викладач знову зробив наголос на своїй актуальній методиці обстеження грудної ділянки тіла людини та доступно продовжував свою розповідь про терапевтичні будні.

За реакцією аудиторії на почуту інформацію, що лунала з кафедри, Андрій Григорович був задоволеним, розуміючи, що контакт зі студентством встановлений і більшість сказаного ним молоді зацікавило. Одним словом, потрібно лише нарощувати зацікавленість до поданого матеріалу та тримати належний зв'язок з присутніми. За першу половину лекції Андрій Григорович вже міг визначити хто з присутніх вибере шлях терапевта і, як підказувало йому внутрішнє відчуття, похибка буде невеликою. Та ось його погляд перехопила пара гарних дівочих очей з третього ряду, і похлопиво зникла під розкиданим руським волоссям, що не вбирала біла шапочка на голові. Подумаєш, мало хто міг подивитися на викладача під час лекції, а особливо на практичних заняттях, коли стоїть питання балу. Та й сам Андрій Григорович пригадав своє студентство: і як йшов на іспити, і до яких лише хитрощів, вигадок не вдавалися його колеги, щоб скласти залік чи іспит. Особливо ж, коли викладач задивлявся на дівочі принади. Думка блискавкою майнула і зникла. Лекція добігала до логічного завершення, залишалося зробити висновки та підписати «рапортчики». Аудиторія починала змінювати кольори, наростав поволі гамір, як у весняному саду, робилось душно, час підштовхував старост до кафедри викладача. Механічно підписуючи «рапортчики», Андрій Григорович рідше відчув, аніж усвідомив, а може, одночасно, дивлячись на руку студентки, яка тримала список своєї групи, збагнув, що це

щось те, що викличе ще багато переживань і неспокою в його житті, несміливо стоїть перед кафедрою. Погляд дівчини було важко запам'ятати, та й взагалі його піймати, закарбувати, а головне — навіщо...

Та сказані слова студенткою перебили і змішали всі думки в раз:

— Чи могла б я з вами порозмовляти, потім?

— Звичайно, — не задумуючись відповів викладач.

Студентка ще раз обпалалила обличчя викладача своїм грайливим поглядом, дряпнула душу й спокійно забравши «рапортчик», пішла поміж рядами.

Андрій Григорович з полегшенням зітхнув, склав портфель вийняв флешку та подався до виходу.

Коридори лунко відбивали цокіт і тупіт каблучків добротного взуття, навкруги шелестіло, гомоніло й пахло різноманітними парфумами, словом, вирувало життя, буяла молодість у всій своїй величчю та неповторній льодській красі.

Спускаючись нещодавно акуратно протертими красивими сходами, Андрій Григорович намагався якось проаналізувати все, що відбувалося, впорядкувати думки, але дорогою зустрів свого декана Дмитра Миколайовича, який завжди випромінював упевненість спокій та твердість волі. За справедливість його любив і поважали, і навіть трошки боялися. Адже робота вимагала саме таких людей. Ані добра, ані надто вимоглива чи розумна, або справедлива людина не може займати адміністративну посаду, а саме той керівник, який годиться на ту чи іншу посаду, з цілим арсеналом людських і ділових якостей. Добір і розстановка керівних кадрів — це особливе мистецтво, яким не кожний володіє, призначаючи їх на ті чи інші пости.

Після короткої зустрічі із шефом, викладача потік студентів виніс на гомінку вулицю, де з високої вежі міської церкви лунко дзенькнув годинник, підказуючи Андрію Григоровичу, що його чекають пацієнти у першій міській лікарні. Проходячи повз пам'ятник І. Франкові, викладач підвів погляд у небесну блакить і замилувався дрібними сонячними промінцями, які стікали тонкими струмочками зі складених вітром у кілька шарів неслухняних пухких хмар.

Двома рівними гомінками потоками заклопотані мешканці, наздоганяючи свої справи, рухалися плавно один одному і на Театральному майдані розтікалися врзніобіч.

Терапевт наближався до свого робочого місця, в голові ластівками носилися думки після лекції. Не йшов з пам'яті вираз обличчя студентки, якась природна енергія розхитувала душевну рівновагу та життєвий спокій лікаря. Гарні очі, але які? Сині, карі, сірі? Відповіді не знаходив.

— Тоненькі губи — але не лихі чи вперті, водночас відкриті та дуже стримані й непередбачувані. Та годі про ці дурниці думати. Мені вже 45 минає, та й несерйозно все це, — відмахнувся від несподіваних думок, мов від диких бджіл у лісі, викладач, але поладнати із собою було не так вже й легко.

Думки плелися самі по собі одна за одною.

Завжди переважно звертаєш увагу на постать, як іде дівчина чи жінка, а тут взагалі не закріплюєш чогось надзвичайного, мабуть, уже старість підкрадається, розмірковував Андрій Григорович. Та ніби за спину знову почулися кимось сказані слова: «Мені потрібно з Вами порозмовляти». Призупинився, оглянувся, нікого. Полохливо подивився в один бік, відтак — в інший, добре, що немає студентів навкруги чи колег, а то зрозуміють неправильно.

До лікарні залишалося кілька хвилин ходи. Після такої вдалої та незвичайної лекції, де ведеш діалог з молодими людьми, ніби сам молодшаєш, і сил додається, та й на думці радісно стає, відчуваєш впевненість у завтрашньому дні.

А це зараз знову починається: там болить, тут ніє, то аналізи не змінюються на краще, і ще й температура тримається.

Якось думки перечеписалися за свої прожиті ще відносно невеликі роки. Була колись у кварталі одна аптека і ніколи в ній черг не було. Нині на кожному ж кроці — аптеки і людей в них не перечекає. Колись звертали до лікарні переважно старше покоління, бабусі та сивовусі дідугани, тепер усі. І що змінилося за 30 років, губився в роздумах і догадках лікар.

— Можливо, наші попередники будували свої взаємини на засадах духовних знань, самодисципліни, милосердя, любові, гармонії з оточуючим світом. Нині ж ми такі питання вирішуємо в протилежному напрямку — через світ грошей, підпорядковуємо реальність своїм бажанням. І тимчасово якимось задоволенням свого «я» загалом призводить до ослаблення людського духовного поля. Щось чуже, неприродне вибило з багатовікової повноцінної та життєдайної річки народ, а тепер доводиться терпіти стільки страждань і труднощів за помилки зроблені. А ввійти назад в течію річки не лише важко, але й неможливо, адже знань і вмінь не висхачає. І так у всьому, доки людина знайде своє русло чи в житті, роботі чи в коханні, ой скільки ж натерпітись доведеться, і ще невідомо чи відшукаєш свою річку життя та молодості. Все свідоме й активне власне життя переважно блукаємо чужими берегами, втрачаючи мрії, надії на те, що не знайшли. А так кожному з нас хочеться свого, справжнього, єдиного берега, що наповняє нашу душу спокоєм, щастям, радістю, робить людину успішною, наповняючи її життєдайною енергією. Але це лише філософія життя, над якою не

завжди є час задуматися, та день насущний робить свої поправки й установки, які потрібно виконувати, напружувати знання та сили, долати труднощі, одним словом, жити....

А відтак з кожним роком дедалі більше труднощів вплутується в життєву дорогу, які виснажують дні, тижні, місяці, роблять їх коротшими та монотоннішими. Ось вам і глобалізація. З такими розтріпаніми думками Андрій Григорович заходив до себе в кабінет, ставив обережно чорний портфель на своє місце. Брав халат і починалась робота практичного лікаря.

Лікар — це особлива професія, для неї потрібно вродитися й усе життя вчитися. Від того, як заходить лікар до палати, з яким настроєм, виглядом, залежить чималий відсоток його успіху як фахівця. А ще більше лікар лікує словом, добрим наміром, щирим серцем. І не потрібно чекати якоїсь винагороди, вона сама прийде. Якщо ти віддаєш частинку добра, воно в більшому обсязі повертається назад. Адже не випадково саме слово «лікувати» слід розуміти, як «оздоровлювати». Лікарня — місце де лікують. І та ж сама «больница» — місце болю, склад болю. Отже, одні слова зцілюють, з'єднують, а інші розділяють, розпорошують. Пам'ятаючи дуже добре свої родинні дороговкази, Андрій Григорович намагався дотримуватися цих неписаних правил. Але хіба завжди вдається тримати рівновагу, керуватися мудрістю?

Друга половина дня була спокійною, нічого особливого не відбувалося, призначивши своїй пацієнтці чітку дієту, щоб відновити функцію правильного травлення, лікар приписав пігулки й цим було завершено першу фазу лікування. На завершення він наголосив пацієнтці, щоб вона обов'язково через 10 днів зробила повторні аналізи та підійшла до нього.

Ще раз оглянувши правильність своїх призначень і для певності перепитав медсестру Надію чи більше ніхто не звертався. Лікар почав збиратися додому. Цієї хвилини залунав дзвінок мобільного, який сповіщав, що дружина вже вдома й традиційно щось потрібно докупити, а саме рафіновану олію та пакет борошна. Андрій Григорович без особливих радощів вислухав доручення, підтвердив все почуте кивком голови й словом «добре», вийшов з кабінету. За своїм складом характеру лікар не любив ні ринку, ні торгуватися, не раз за це вислуховував від своєї половини обурення. Щоправда, одного разу він пожартував: якщо кожна дружина приведе свого чоловіка на ринок, то черги подвоюються й ціни виростуть, на що благовірна махнула рукою та відвернулася. Та Андрій Григорович не звертав на це уваги, знав що в дружині напружені нерви, адже не за горами день захисту, а це складна й важка процедура.

**Леонід КРАВЧУК,
доцент ТДМУ**

ОБ'ЄКТИВ



Що ж пише «Медична академія»? Цікавляться студенти медичного факультету Роман ІВАНІК, Анастасія ПОЛЮХОВИЧ і Наталія ГОНЖАК

НА СТРУНАХ ДУШІ

ПРОБАЧ МЕНІ, МАМО...

Пробач мені, мамо,
Пробач, моя дороженька.
Війна робить лихо з нами –
Та Україна в нас одна-одненька

Обіцяй, що будеш себе берегти,
І сіяти квіти у полі.
Знаю, що зможеш покірно йти –
Така бо вже твоя доля.

Обіцяй-посміхнешся мені
І складеш в молитві долоні.

За тих, хто землю
віддано беріг,
І жив під постріли гармати...
Немов серед літа випав сніг –
Прийшла вже пора відлітати.

Пробач мені, мамо,
Пробач, моя дороженька.
Ми були брат за братом
Нехай розквітне наша
Ненька!

**Надія ТКАЧУК,
студентка**

Цікаво

ЧУДОВИЙ ЗАСІБ ЗНЯТИ СТРЕС

Квіти – чудовий засіб зняти стрес. Коли щось негаразд на роботі або у побуті, треба просто зайнятися якоюсь банальною справою у квітнику: полити, підстригти, підв'язати тощо. Це сприяє умиротворенню.

Робота у квітнику – непогане фізичне навантаження: неважке та розпорядковане. До того ж воно «вмикає» в роботу все тіло – адже доводиться працювати руками, ходити, присідати навпочіпки, нахилитися. Саме такі навантаження визнані найкориснішими як для схуднення, так і для довголіття.

Рослини можна використовувати як елемент барвотерапії. Наприклад, якщо часто дивитися на жовті або ніжно-блакитні квіти, це знижуватиме апетит. Червоний та яскраво-фіолетовий кольори, навпаки, апетит підвищують (корисно тим, хто оду-

жує після хвороби чи операції). Білі та блідо-рожеві квіти краще за інші знижують дратівливість. Барвиста квіткова галявинка з дрібних стокроток, незабуток допомагає відновити зір при втомі очей. Також корисна очна гімнастика: переводити погляд з однієї великої квітки (півонії, жоржини, лілії) на іншу за умови, що квіти розташовані на різній відстані від вас. Можна використовувати для такої гімнастики виткі рослини з великими квітками, які сягають 2-3 метрів у довжину (настурція, іпомея): переводьте погляд з квітки на квітку почергово або врзнібіч.

Майже всі квіткові аромати справляють заспокійливий ефект. При цьому на відкритому повітрі пахощі, власне, квітів ніколи не бувають занадто сильними та нав'язливими. Дошкуляти можуть лише квітучі чагарники (клекічка, бузок), тому їх слід уникати, якщо в родині є алергики. А от спірея та шипшина пахнуть значно слабкіше.

Вічна пам'ять



Ректорат, профком, працівники і студенти Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського глибоко сумують з приводу смерті ветерана ВНЗ, колишнього завідувача курсу урології, доцента
Володимира Івановича КУБЕЯ
і висловлюють щирі співчуття рідним та близьким покійного.

2.12.1936–3.09.2015

Відповіді у наступному числі газети

СКАНВОРД

3. Головний убір	1.	4. Підступний план	2. Річка на Тернопілі	5. Праця	6. Місто в Естонії
		7. Мова корови			8. Вітрильне судно
		9. Нота	10. Газ		12. Етап у змаганнях
13. Видатні природні здібності		14. Рос. літак			
15. Счастьє родини бичачих	16. Доля, удача	17. Дерево			18. Механічна людина
19.		20. Укр. письменник			
21. Коротка й широка шлюпка		22. Порохнява			
23. Невелика бджололісілля		25. Нива	26. Танцювальний крок	27. Бік судна, вантажівки	30. Хи-жилі птах
28. Газетний жанр	29. Почаївська ...				31. Пошкодження тканин тіла
32. У давніх римлян – бог кохання	33. Лікар			34. Укр. трК	35. Нац. олімп. комітет
				36. М'ячик у бадмінтоні	
37. Бог Сонця					38. Тривалість життя людини
		40. Гармонійне поєднання голфів		42. Смуга поля	39. Одиниця спадкової речовини
43. Бобул		47. Птах	48. Сінова буря		44. Будка, рундук
					45. Ст. франц. грошова одиниця
50. Екзамен у студентів медиків					46. Нейтронні зорі
53. Електрод приладу	54. Укр. літак	55. Горлянка	56. Японська гра		
		58. Квітка			
		59. Верхня частина глотки	60. Рос. художник		
		61. Породи низьких коней	62. Орган зору		
		64. Місто в Греції	65. Казкова країна		63. Військовий підрозділ
66. Сопка	67. Нерв ба	68. Балкун у клітці	69. Старослов. лгера		
	70. У латинян – «я»	72. Породи собак			
	71. Лихо, біда		74. Не проти		
	73. Штат у США				

Відповіді на сканворд, вміщений у № 17, 2015 р.

- Незалежність.
- Данило.
- Тризуб.
- Львів.
- Яр.
- Аз.
- Аве.
- Два.
- Ера.
- Ада.
- Агат.
- ТДМА.
- Калина.
- Жито.
- Утроба.
- Ольга.
- Мул.
- Стать.
- РГ.
- Боа.
- Біб.
- Бір.
- «Іван».
- Хата.
- Тернопіль.
- Рахів.
- Хват.
- Гам.
- Око.
- Назар.
- Вагон.
- Атака.
- Уж.
- МОЗ.
- Мазепа.
- Жанр.
- Чорновіл.
- Пиріг.
- Поміч.
- Лазар.
- СП.
- Вербицький.
- Кра.
- Акваланг.
- Ризаліт.
- Ріг.
- Ан.
- Ля.
- «Енеїда».
- Ле.
- Сян.
- Скарб.
- Кок.
- Бус.
- Брід.
- Бубка.
- Йот.
- Крос.
- Бор.
- Іква.
- Ра.
- Ар.
- Дар.